

జనరాజకీయం కోసం

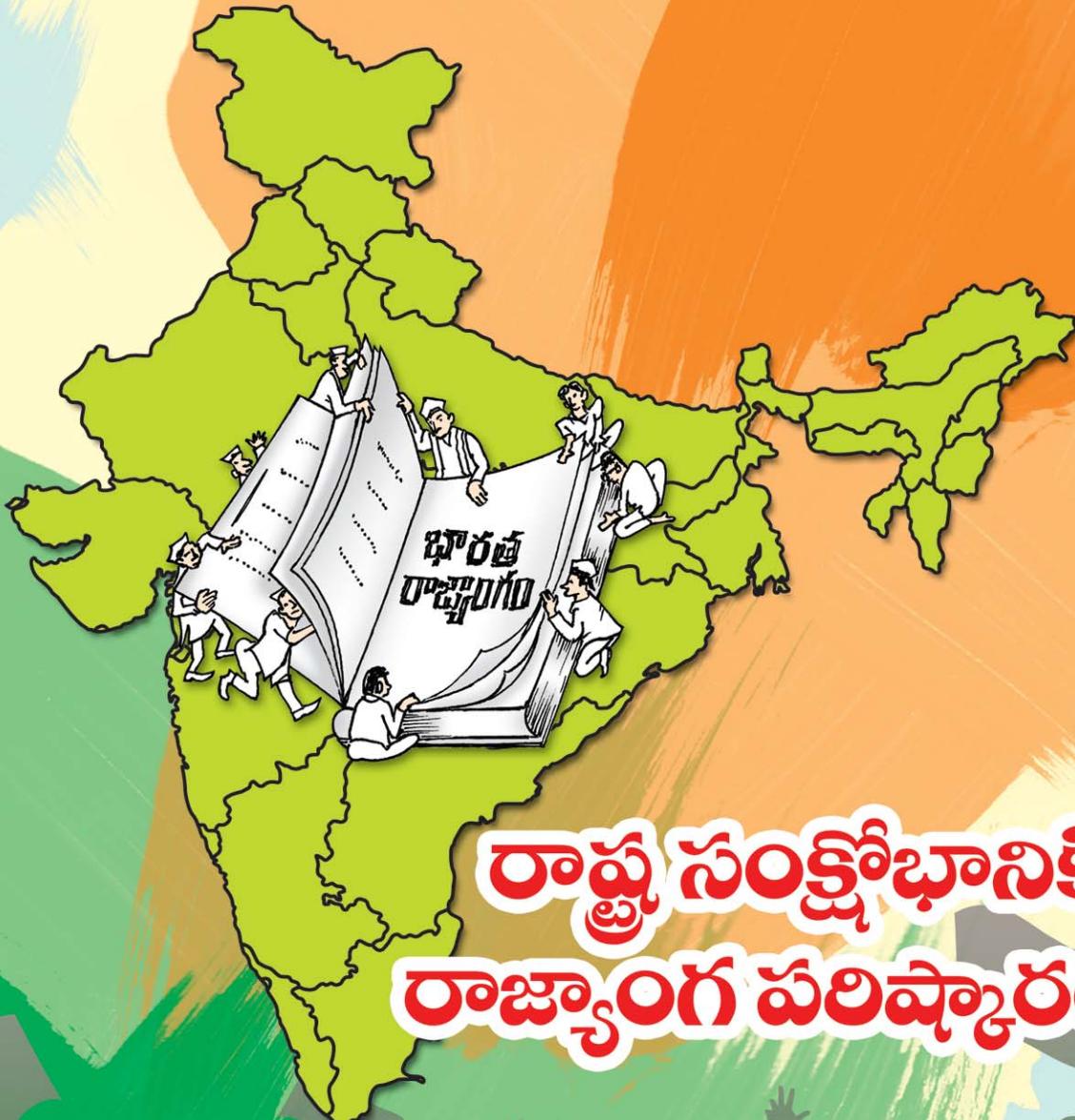
తెలుగు రాష్ట్ర పత్రిక

విషాదిక

సంపుటి - 1 సంచిక - 2

జనవరి - 16-31, 2010

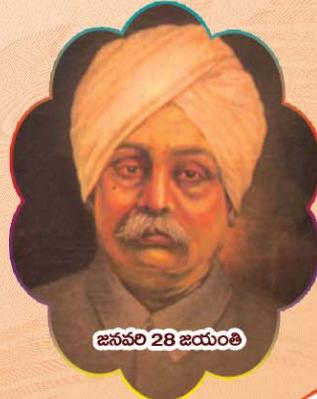
రూ. 10/-

రాష్ట్ర సంక్లిభానిక
రాజ్యాంగ పరిష్కారం...

మీ రక్తాన్ని నాకిప్పండి
నేను మీకు స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇస్తాను
నేతాజీ సుఖావ్ చంద్రబోన్
(1897 -)

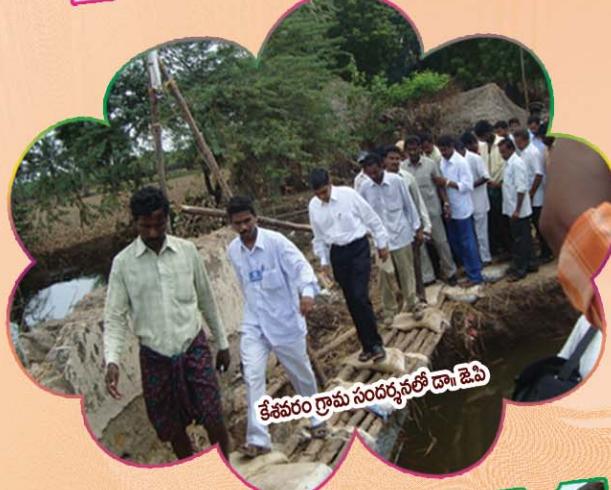
నామి గులిపట్టబడిన ప్రతి లాలీదెబ్బ
జ్ఞాప్ సామూజ్యవాద శవేటిక్కె
కొట్టబడిన మీకు అవుతుంది
పంజాబ్ కేసరి లాలా లజపతిరాయ్
(1865- 1928)

విద్యార్థులతో ముచ్చటిస్తున్న దాచెపు

కేశవరం ర్రాముంలో వరద ముంపుకు గురైత శైఖును పంశీశిస్తున్న దాచెపు

కేశవరం ర్రామ సంపద్యుహాలో దాచెపు

కేశవరం ర్రాముంలో దుష్ట పంశీలో దాచెపు

నేపసర్ యూఎస్ చే సందర్భంలో రాశ్రీలో శాంతిసాధనకై యువతులు ప్రతిజ్ఞ

అవసరికి వృత్తికేంగా సంతకాల నేపరాలో యువతు

నిర్భయంగా వుండండి

దేసికి భయపడవద్దు

మీరు అద్భుతమైన పశులను చేయబోతున్నారు.

భయపడిన మరుళ్ళాం

మీరు ఎందుకూ పసికిఱారు.

ఈ ప్రపంచంలోని ఘోరమైన బాధలన్నింటికి

అసలు కారణం భయమే.

భయమే మన దుఖాలన్నిటికి ఏకైక కారణం.

నిర్భయత్వం క్షణంలో మనకు స్ఫురాన్ని జీవింగేలదు.

కాబట్టి లేవండి! మేల్కొండి! గమ్మాన్ని

చేరుకునేవరకూ ఆగకండి

- స్వామి వివేకానంద
జనవరి 12 జయంతి

లోపలి పేజీల్లో...

1. రాజ్యాంగానికి 60 ఏళ్ళు	5
2. పోటాపోటి విధ్యంస రాజీయం పోవాలి.....	8
3. నాయకులతో ప్రజలను ప్రభావితం.....	9
4. పోర్కేంద్ర సిద్ధాంతం.....	11
5. యువత యువక్తి కలిపే.....	13
6. నాణ్యమైన విద్య కోసం.....	14
7. ప్రజలే ప్రభువులు - పాలకులు సేవకులే.....	15
8. ఆర్ట్రిసి ఛారీల పెంపు.....	16
9. ప్రజాస్వామ్యం అంటే.....	17
10. మీడియా నియంత్రణ.....	18
11. నాయకత్వం అంటే.....	19
12. పార్టీ చెండా చిహ్నం.....	19
13. ప్రక్కాశన	20
14. పార్టీ సర్క్యూలర్స్	21
15. పిటిజన్స్ చ్యాప్టర్లు.....	22
16. రిజర్వేషన్లు లోకసత్త్వ విధానం.....	23
17. మ్యాన్ డైప్ట్రెషన్.....	26
18. జిల్లాల సమాచారం.....	28
19. యువతు	29
20. మీడియా ప్రాథమాలు.....	30

సమిద్ధలు.....?

న్యాయమూల ప్రాంతం లేక అంధ్రప్రదేశ్ లు చెరుగుల ఉపయోగాల చెరిండు ప్రాంతం లేదు. ఇంద్రాజ్యా నోముకున్నమాట్టు దోషకోపంలో పారపాచ్చల వల్ల, ప్రజల భావమేగారాలు తెచ్చగొట్టి వేసుకగా బలాబుల పరిష్కార చేసుకుంటున్నారు.

పద్మోగాలు చల్లారి, పద్మమూలు లటకెక్కిత తరువాత వచ్చే పరిష్కారంలో అంధ్రప్రదేశ్ సమైక్యంగా ప్రాంతాల లేక విభజించాలుగా విడిపడినా, అలసి సాంఘిక పరిష్కారం పండిపు కోళ్ళగా ఐగలేది సామాజిక ప్రాంతమే, తోడ్డుల్లా వారించు ప్రక్కుతినేంసుకు మరింత బలపోతమయ్యారి సంఖ్యాదాయ రాజకీయ సాయకులే.

54 పోళ్ళగా ప్రత్యేక, సమైక్య వాదాల చలికాగుతూ అవసరమైనప్పుడుల్లా విద్యార్థులనే చితుకులను ఎగదేసి రాష్ట్రాలు జీ రాష్ట్రమైన ప్రాంతాల ప్రజలను మోహించు రాష్ట్రమైన ప్రాంతాల పంచాంగ చెందారు కేంద్ర, రాష్ట్ర, రాజకీయ సాయకులు.

తెలంగాణ గోల్డ్, అంద్రు లగొప్పలో మిగిలేలుట్టు మేధావులు రాజకీయ సాయకుల అంచుతెక్కి వారికి విద్యార్థులకు మధ్య లభ్యమంధార్థకర్తలుగా మారి, దిశార్థికంలో గమ్యం కోల్పాలి, ఒక్కసారి నాశన్, మర్చసారి అందుల్లా తోడ్డుల్లా చేసుకు వోలున్నారు.

ధమగ్య భారత ధరితు గ్రాహక రేసుకున్న చిమ్ములు ఆర్గానికి మేధావులు, విద్యార్థులు, జాఫ్రత పరిష్కారం లభించినయిని స్ఫురించు చేందులో ఆయిధాలుగా మారిన వేళ ఆయి ఉధూమూలు రిసెల్చు దించాగ్నిలో సామాజిక ప్రాంతం కాక మరింకొన్చు సమిధలు?

ఓ మంచి అలోచన లక్షల మందిని కదిలిస్తుంది

లక్షలాది మంది కదలిక సమాజాన్ని సమూలంగా మారుస్తుంది

న వ ద క య

లోక్సత్తా టైమ్స్ - కొత్త రాజకీయ పద్ధతిక

జనవరి 16-31, 2010

సంపుటి - 1 సంచిక - 2

ప్రధాన సంపాదకులు : డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

ముద్రణ : కాజ్యోతి అఫెసెట్ ప్రింటర్స్, అర్టిసి క్రాన్సోషన్స్, హైదరాబాద్
ప్రచురణ కర్త : డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

పొందేష్ ఫర్ డెవోకెట్ రిఫార్మ్ తరఫున,
స్టాట్ నం. బి 504, పాపాకోర్చు, సౌమాజిగూడ,
హైదరాబాద్ - 500 082

పోష్ బాక్స్ నెంబర్ 100, హైదరాబాద్ - 500 004

మన రాజ్యంగా

ప్రస్తావన Preamble

భారతదేశ ప్రజలమగు మేము, భారతదేశమును సార్వభౌమ్య సామ్యవాద లోకిక ప్రజాసామ్య గణాతంత్ర రాజ్యముగా నెలకొల్పుటకు మరియు అందలి పొరులెల్లరుకు సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, న్యాయమును, భావము భావప్రకటన, విశ్వాసము, ధర్మము, ఆరాధన... వీటి స్వతంత్రమును, అంతస్తులోను, అవకాశములోను సమానత్వమును, చేకూర్చుటకు; మరియు వారందరిలో వ్యక్తి గౌరవమును, జాత్యైక్యతను, అఖండతను తప్పక ఒనగూర్చి స్వాధ్యాత్మకమును పెంపాందించుటకు; సత్యనిష్ఠా పూర్వకముగ తీర్మానించుకొని, రా 1949వ సంవత్సరము నవంబరు ఇరువది యూరవ దినమున మా సంవిధాన (రాజ్యంగ) నభయందు ఇందుమూలముగ, రా సంవిధానమును (రాజ్యంగమును) అంగీకరించి, అధికాసనము, చేసి మాతు మేము ఇచ్చుకొన్నవారమైతిమి.

మీరూ రాయండి : లోక్సత్తా టైమ్స్ మీ పత్రిక. ప్రతికలో మీకు నచ్చినవీ, నవ్వినిచీ, కోరుకుంటున్నవీ... ఏకైనా మాతు ప్రతినెలా 10వ, 25వ తేదీల్లోగా తెలియజేయండి. కొత్త రాజకీయానికి ప్రజల్లి కేంద్రభింబులుగా తీర్చిదీర్చేందుకు ఈ పత్రికను ఉపయోగించుకోండి.

ఒక రాజకీయ పార్టీ బిక్సాచి లాగా వ్యవహారించాలి తప్ప గాలిమర లాగా పనిచేయాడు.

సమాచారం పంపండి

'లోక్సత్తా టైమ్స్' పక్షపత్రిక ఎటువంటి భావశాలంతో వెలువడుతుందో మీ అందరికి తెలుసు, ఇందుకు అనుగుణమైన సమాచారాన్ని ఎవరైనా నేరుగా పత్రిక చిరునామాకు వంపవచ్చు. లోక్సత్తా పార్టీ స్టానిక కార్యకుమాలు, పాధించిన విజయాలు తదితర సమాచారాన్ని (పీటైలే పాటీలతో పాటు) ప్రతినెలా 10వ, 25వ తేదీల్లోగా పంపించండి. ప్రచురణార్థమైన రచనల్ని నీలవెంబడి పరువగా ప్రచురిస్తాం. స్టానికంగా మీ కార్యక్రమాల్ని రాత్రాష్ట్రంగా అందరికి తెలియజేసిందుకు ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకోండి.

లోక్సత్తా ప్రకటన రేట్లు

	బ్లాక్ & షైట్,	కలర్
1/8 పేజీ (ఇ కార్టు)	రూ. 1000	రూ. 1500
1/4 పేజీ	రూ. 2000	రూ. 3000
సగం పేజీ	రూ. 4000	రూ. 6000
పూర్తి పేజీ	రూ. 8000	రూ. 12000
సెంటర్ (ప్రైస్)	రూ. 12000	రూ. 18000
బ్యాప్టిజి	-	రూ. 20,000
ప్రంట్ ఇన్స్ట్రుషన్	-	రూ. 15000
బ్యాప్టిష్యుషన్	-	రూ. 12000
ప్రంటేజి 1/4	-	రూ. 10,000

- ప్రకటన రుసుము Foundation for Democratic Reforms పేరిం ప్రైస్ బాలో చెల్లుబాటు అయ్యి విధంగా చెక్/డిడి రూపంలో చెల్లింగలరు.
- దయచేసి మీ ప్రకటనలు ప్రతినెలా 10వ, 25వ తేదీల్లోగా పంపించగలరు.
- ప్రకటన రుసుము ముందుగానే చెల్లింగలరు

మీ ఫీడ్బైక్ పంపవలసిన చిరునామా

ఎడిటర్, లోక్సత్తా టైమ్స్,

స్టాట్ నం. బి 504, పాపాకోర్చు, సౌమాజిగూడ,

హైదరాబాద్ - 500 082

loksattatimeslsp@gmail.com

లోక్సత్తా టైమ్స్ చందా వివరాలు

జన రాజకీయ నాయి 'లోక్సత్తా టైమ్స్' పత్రిక చందాదారులుగా చేరండి... చేరించండి. లోక్సత్తా అభిమానులకు, పార్టీ సభ్యులకు ఎప్పటికప్పుడు తాజా సమాచారాన్ని అందిస్తుంది.

విడి ప్రతి : రూ. 10

విడాది చందా : రూ. 200

మూడేళ్ళ చందా : రూ. 500

రాజ్యంగానికి 60 ఏళ్ళ

అయినా... ఇంకా రాజ్యంగబద్ధపాలనను సాధించుకోలేకపోయాం

భారత్ తరహా రాజ్యంగం దిశనియేశం ఉండి ఉంటే, ఫ్రెంచి విషపం మహాయుత విజయం సాధించేది. ప్రపంచగతి రీతులు మరోలా ఉండేవి. తీర్మాన మార్గదర్శకత్వం కొరవడటంతో 1789లో వచ్చిన ఆ ప్రజావిష్వవం ఫోరంగా వీఫలమైంది. చరిత్రను తార్కికంగా విశేషిస్తే ఈ విషయం సులభంగానే ఔధపడుతుంది.

ఉన్నతాశయాలతో, ఉదాత్త లక్ష్యాలతో పరిపూర్ణమైన రాజ్యంగాన్ని స్వాతంత్య సమర్సేనానులు మనకు అందించారు. సంవిధానంలోని ప్రతి అక్షరంలో ఎంతో ముందుచూపు, ప్రతి శోరుడికి న్యాయం అందించాలన్న తపన తొకికిసలాడజాయి. ఏదో సభ ఆమోదించిని కాబట్టి అన్నట్లు కాకుండా మేం...భారత ప్రజలం' అంటూ యావత్తే దేశ ప్రజానీకం అంతర్మాణిగా రాజ్యంగాన్ని అమల్లోకి తీసుకురావడం ఉత్కృష్ట అంశం. రాజ్యంగం ఈ దేశ ప్రజలకు సార్పభోమాధికారాన్ని కట్టచెట్టింది. మన రాజ్యంగంలోనూ కొన్ని లోటుపాట్లు ఉండవచ్చు. కానీ స్వాతంత్ర్యానంతరం 62 ఏళ్ళ కాలావధిలో దేశ సుమైక్యతను, శార స్వేచ్ఛను పరిరక్షించుకోగలిగామంటే... అది రాజ్యంగం వల్ల, దాన్ని శిరోధార్యంగా భావించి కృషి చేసిన తొలితరం రాజకీయనేతల వల్ల మాత్రమే సాధ్యమైంది. కానీ కాలక్రమేణా రూపం మార్చుకున్న రాజకీయ నేతలు రాజ్యంగాన్ని కేవలం ప్రమాణస్వీకారానికి పనికొచ్చే పుస్తకంగానే మార్చివేశారు. దీనివల్లే దేశంలో సామాజిక అలజడి, విచ్చిన్న ధోరణలు ప్రమాద స్థాయికి చేరాయి. రాజ్యంగస్వార్తిని కాలరాయడం, వర్గాల మధ్య చిమ్మపెట్టి ఓట్లు సంపాదించడం నేటి రాజకీయ సంస్కృతిగా మారింది. తమ అధికారానికి మూలహేతువు రాజ్యంగమేనన్న విషయాన్ని నేతలు తేలిగూ మరచిపోతున్నారు. సంవిధానాన్ని అపహస్యం చేస్తూ నిర్దిష్టమైగా వ్యవహరించేందుకూ వారు వెనుకాడడం లేదు. శార స్వేచ్ఛ ప్రజాస్వార్తాన్నికి ఉంపిరి. రాజ్యంగ మౌలికసూత్రాల్లో ఇది ఒకటి. భారత రాజ్యంగానికి 19(1) అధికారణం గుండెకాయలాంటిది.

భారత రాజ్యంగానికి 19(1) అధికారణం
గుండెకాయలాంటిది. హక్కిస్వాతంత్యంసహి అన్ని రకాల పొరస్వేచ్ఛలకూ ఈ ఆర్టికల్ సంపూర్ణమైన భరోసా ఇస్తోంది. రాజ్యంగంలో 13(2) అధికారణం ప్రకారం దేశంలో పార్ట్ మొంటు సహి ఏ చట్టసభకీ ప్రాథమిక హక్కులను వరిమితం చేస్తూ చట్టం చేసే అధికారం లేదు.

సంపూర్ణమైన భరోసా ఇస్తోంది. రాజ్యంగంలో 13(2) అధికారణం ప్రకారం దేశంలో పార్ట్ మొంటు సహి ఏ చట్టసభకీ ప్రాథమిక హక్కులను వరిమితం చేస్తూ చట్టం చేసే అధికారం లేదు.

విజ్ఞాత లవసరం

రాజ్యంగాన్ని చిన్నచూము చూడటం క్షాంతప్యంకాని తప్పు, భేషజాలకు పోకుండా రాజ్యంగాన్ని గౌరవించాల్సిన అవసరాన్ని, పొలకులు గుర్తెరిగేలా చేయాల్సిన అవసరముంది. ప్రభుత్వాలు వాస్తవానికి తాము చేయాల్సిన పసులను, విద్య, ఆరోగ్యం, శాంతిభద్రతలు, న్యాయం, మౌలిక సదుపాయాలు,

ఉపాధి కల్పన వంటివాటిని అడ్డంగా మరచిపోయి తమ అధికార పరిధిలో లేని కార్యక్రమాలకు పూనుకోవడం ఇటీవల పరిపాటిగా మారింది. రాజ్యానికి ఉన్న పరిమితులుగాని, రాజ్యంగ విలువలు గాని తెలియనివారు రాజకీయంలో ఉండి సమాజాన్ని శాసిస్తే జరిగే కీడుకి ప్రస్తుత రాజకీయ సంక్లోభం తాజా దృష్టాన్తం. రాజ్యంగం లేకపోతే తమ అధికారాలు, పదులు ఉండవని, వాటి అంతిమలక్ష్యం ప్రజలకు సేవచేయటం వపు

ప్రజాప్రయోజనాలు మారించడం కాదన్న వాస్తవాన్ని వారికి బోధపరచాలి. ఇందుకోసం ప్రసారసాధనాలు, పొరసమాజం కలిసి కదలాలి. ప్రజల్లో పైత్యాన్ని పెంచాలి. ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తీసుకురావాలి. రాజ్యంగం సర్వోత్మమనదని, దాని పరిధిలోనే చట్టాలు ఉండాలన్న అవగాహనను, స్పృహను కలిగించాలి. రాజ్యంగ పరిరక్షణ ఉద్యమాన్ని సమధిక స్వార్థితో కొనసాగించగలమన్న విశ్వాసం మాది.

రాజ్యంగ సూఖ్యల్లికి తిలీదకాలు

అసలు రిపబ్లిక్ దినోత్సవం అంటే ఏమిటి? 60 సంవత్సరాల క్రితం... భారత ప్రజలమైన మనం స్వతంత్ర రాజ్యంగాన్ని

రాసుకున్నాం. మన రాజ్యప్యవస్తు, పాలన తీరు ఎలా ఉండాలో నిర్వచించుకున్నాం. పొరులకు కొన్ని జన్మహక్కులున్నాయని, అవి మనకు మనం ప్రసాదించుకున్నపని, ఏ ఒక్కరి దయాదాక్షిణ్యాలవల్ కాక మనములుగా మనకు అవి సహజమైన హక్కులని ఎలుగెత్తి చాటుకున్నాం. మనమే పాలకులమని, స్వరాజ్యమంట సొంతపాలన అని, మనమెన్నుకున్న ప్రతినిధులు, మనం ఎంపిక చేసిన ఉద్యోగులు కేవలం మన సేవకులు మాత్రమేనని, వాళ్లంతా మన ఉప్పు తింటున్నవాళ్లని, మనకు జవాబుదారీగా ఉండవలసినవాళ్లని, వాళ్లు ఖర్చు చేసేది మన డబ్బుని, వాళ్లు వినియోగించేది మనం కట్టబెట్టిన పరిమిత అధికారమని, వాళ్లు బ్లక్‌తో కొలవలసింది కాదని నిర్వంద్వంగా ఖరారు చేసుకున్నాం. ఈ పొర సార్వభౌమత్వం ప్రాణంగా, వ్యక్తి స్వేచ్ఛ ఊపిరిగా, వయోజన ఓటుహక్కు పునాదిగా, పాలకుల జవాబుదారీతనం ఆలంబనగా మన రిపబ్లిక్ ను ప్రారంభించుకున్నాం. అయితే కాలక్రమేణా మన రాజ్యంగం మనం సృష్టించుకున్న అత్యధ్వర్త కాల్పనిక సాహిత్యంగా, ఓ అందమైన కలగా మిగిలిపోయింది. పొర సార్వభౌమత్వం కాగితం మీద నిలిచిపోయింది. మన సేవకోసం పదవులందుకున్నవాళ్లు మన నెత్తినెక్కి స్వారీ చేసే అసాములుగా చలామణి అవుతున్నారు. వాళ్లను అందలాలైకించిన మనం పన్నులిచ్చి తన్నులు తినే బానిసలుగా మారిపోయాం. సార్వభౌములుగా తలతుకు తిరగాల్సిన మనం మన పేరుతో అధికారంలో ఉన్నవాళ్లకు దాసోహం అంటూ ఆత్మస్వానతకు అలవాటుపడ్డాం. ఉదయం నిద్రలేచిన దగ్గర నుండి రాత్రి మళ్లీ విత్రమించేవారకూ రాజ్యంగ విలువలకు తిలోదకాలిచ్చాం. ఏటా మన పేరుతో ఆరు లక్షల కోట్ల రూపాయల మన డబ్బును వెచ్చించే ప్రభుత్వాలు మనకవసరమయిన కనీస వసతులు కల్పించటంలో విఫలమపుతున్నాయి. తాగేనీరు కూడా తీరని కోరికగా మిగిలిపోయింది. పదేళ్లలో అందరికీ అక్కరజ్జునం అందటం మన ధ్వేయంగా ప్రకటించుకున్నాం కాని వాస్తవానికి 60 సంవత్సరాలు గడిచాక కూడా ప్రపంచంలో సగంమంది నిరక్షరాస్యులకు భారత జన్మభూమి అయింది. సామాన్యడికి కనీస ఆరోగ్య సదుపాయం అందటం అసాధ్యమయింది. నివారించదగ్గ వ్యాధులకు కోట్ల మంది బలయిపోతున్నారు. దేశ జనాభాలో అత్యధికులకు ఉత్సుక్తితో కూడిన ఉపాధి కరువయింది. చుట్టూ ఎన్నో వనరులు, అవసరాలు ఉన్నా, వాటిని సంధానించే ధ్వని కాని, సమన్వయం చేసే చేవగాని లేని ప్రభుత్వాల నిర్వాకం పుణ్యమా అని దేవమంతటా నిరుద్యోగం త్యాగవిస్తోంది. సమాజంలో ఆర్థిక ప్రగతికి అవసరమయిన హాలిక

పొర సార్వభౌమత్వం ప్రాణంగా, వ్యక్తి స్వేచ్ఛ ‘ఊపిలిగా, వయోజన ఓటుహక్కు పునాదిగా, పాలకుల జవాబుదారీతనం ఆలంబనగా మన లిప్లిక్ ను ప్రారంభించుకున్నాం.

సదుపాయాలు కర్మవైయాయామాలు కున్న పాలనా వ్యవస్త కనీసం శాంతిభ్రద్రతలను కాపాడి సకాలంలో సమర్థ సహాయున్నదించే చట్టబడ్డ పాలనను మనకివ్వేకపోయింది. రాజ్యంగం పేరుతో ఏర్పడ్డ రాజ్య వ్యవస్త ఎందుకున్నది అంటే, మనల్ని దోచుకోవటం కోసం అనే సమాధానం లభిస్తున్నది. మన రాజ్యంలో మనం ఆత్మగౌరవం లేని అభాగ్యులుగా నిస్సారమైన జీవితాలను గడుపుతున్నాం. అనలు పరిస్థితులు మారలేదంటే అసత్యం అవుతుంది. ‘రాజుల సామ్య రాళ్లపాలు’ అని ఒకనాటి సామెత. ప్రజల సామ్య పాలకుల పాలు అనేది నేటి నిర్వాకం. ఎటు చూసినా రాజకీయం పేరుతో నిరంతరం జరిగేది అధికారక్రిడ. అధికారం ఓ లక్ష్మ్యంగా జీవన పరమాపదిగా మారిపోయింది. ‘అధికారం ఎందుకు? అని ప్రశ్నిస్తే వచ్చే సమాధానం ‘ప్రజా ధనం దోచుకోవటానికి’ అని. ఆ అధికారం అందుకోవటానికి సాధనం ఎన్నికలు. కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ఎన్నికల ప్రక్రియ ఓ జూదంలాగా మారిపోయింది. ఆధునిక రాచరికం కోసం జరిగే ఈ యద్దంలో ప్రజలు సమిథలుగా మారిపోయారు. పాలనను పూర్తిగా కేంద్రీకరించి, పొరుడిని సుదూరంగా ఉంచి చట్టబడ్డమైన చౌర్యానికి పాల్వడుతున్నారు. ప్రజలను నిరంతరం ప్రచ్ఛన్న నిరంతరతామ్మానికి బానిసల్ని చేస్తున్నారు. గడ్డానెక్కిపువాళ్లు అధికారం తమకు దైవదత్తంగా భావిస్తూ రాజ్యంగబడ్డమైన దోషిదీని నిర్వహింగా కొనసాగిస్తున్నారు. జవాబుదారీతనం అనేది కేవలం కాగితాలకు పరిమితమైంది.

అధికారం అంటే స్వలాభం కోసమనే సంప్రదాయం, లంచం మింగటం జన్మహక్కునే అనవాయితీ బలంగా వేళల్లనుకున్న మన రాజ్యప్యవస్తులో విస్తుపోతా చూస్తా మిన్నకుండి పోవటం మన వంతయిపోయింది. కనీసం మధ్యయుగాలలో కూడా శాంతిభ్రద్రతలని కాపాడటం, సకాలంలో న్యాయాన్నందించటం పాలనకు కనీస నిర్వచనంగా ఉండేది. కానీ నేరచరితులే పాలకులై, పోలీసు యంత్రాంగాన్ని నిర్విర్యం చేసి, న్యాయప్యవస్తును నీరసపరచి అరాచక్తామ్మానికి దారితీశారు. ఇదీ మన పాలకుల నిర్వాకం.

అయితే ఎన్ని బలపీసినతలున్నా మన సమాజంలో ఇంకా అంతర్గత బలం పుష్టులంగా ఉంది. సాంఘిక అసమానతలను నింపాదిగా ఆమోదించే తత్త్వం, పైవాళ్ల అడుగులకు మడుగులొత్తడం, కింది వాళ్లను నీచంగా కించపరచటం, మందిహితం కోసం వ్యక్తి ప్రవర్తనను నిబధ్యించలేని అశక్తి మన సమాజానికున్న ప్రధానమైన బలపీసినతలు. అయితే ఇదే సమాజంలో సామాన్యులలో నీతి, నిజాయతీలు పుష్టులంగా ఉన్నాయి. ధర్మాధర్మ విచక్షణ అత్యధికుల ప్రవర్తనను

నియంత్రిస్తోంది. చాలామంది సంపన్నులలో కేవలం దైవభక్తి ఉన్నా పాపభీతి మచ్చుకు కూడా కానరాదు. కానీ సామాన్యాల్లో పాపభీతి చాలా బలంగా ఉండి వాళ్ళను సన్మార్గాన నడిపిస్తోంది. అంతకుమించి సమాజంలో పదిమంది ముందూ చులకన అవుతావేమోనే బిడియం సగటు మనిషిని నియమబద్ధణి చేస్తోంది. చేతిలో రూపాయి లేకపోయినా ముఖంలో సంతోషం తాండవించటం, గుండెనిండుగా మానవతా కుసుమాలు వికసించటం కోట్ల మంది బదుగుజీవుల్ని నిశితంగా పరిశీలించే ప్రతివాళ్ళకూ అనుభవం. ఈ సమాజంలో ఇంకా శాంతిభద్రతలున్నాయంటే, ఆ ఘనత మన చట్టాలదీ, పోలీసులదీ, న్యాయస్థానాలదీ కాదు; కేవలం మన సమాజంలో ఉన్న అంతర్గత బలానిది. ఇంకా ఈ దేశంలో మనుషుల నాగరిక ప్రవర్తన, వివిధ వర్గాల మధ్య సయోధ్య ఉన్నాయంటే ఆ కీర్తి, మన పొర్చీలకు, రాజకీయాలకు చెందదు. అది కేవలం మన ప్రజలకు శతాబ్దాల పర్యంతం అలవాటై మన ప్రపృత్తిలో భాగమయిన సహాజీవన సంస్కృతి చిప్పాం. అంటే ఎన్ని లోపాలున్నా మన సమాజం ఇంకా మన రాజ్యవ్యవస్థను సంస్కరించే శక్తిని కోల్పోలేదు. ఎంతటి దుర్భలత్వం ఉన్నా మన ప్రజలు ఇంకా ఈ రిపబ్లిక్ ను తిరిగి అందుకోలేని అశక్తులు కారు. ఎంతటి నహానం ఉన్నా మన జాతి ఇంకా దుష్పరిపాలనను ఎదిరించి పోరాటం చేసే సాహసాన్ని, చేవను కోల్పోలేదు. మన రిపబ్లిక్ ను మనం రక్షించుకోవాలంటే, రిపబ్లిక్ విలువలు బతకాలంటే మనం మళ్ళీ సార్వభౌములం కావాలంటే మన సమాజంలో నిద్రాణంగా ఉన్న శక్తిని కదిలించాలి. టాగూర్ మాటల్లో అభ్యాసపుటెడారిలో ఆలోచనా విజ్ఞాన తరంగిఱులు ఇంకిపోతున్నాయి. అలాంటి అంధవిశ్వాసాల ఊచి నుంచి బయటపడి అందమైన ప్రపంచాన్ని సృష్టించుకునే శక్తి మన జాతికి ఉంది. మనకు సమస్యలేకం. కానీ ఆవేషి మన విజ్ఞాతకు, మానవ మేధకు, మనకున్న వనరులకు అతీతమైనవికావు. గత ఐదు శతాబ్దాలలో జాతికి స్వయంపోషణనిచ్చిన వ్యవసాయరంగం తీవ్ర సంక్లోభంలో చిక్కుకుంది. పారశాల విద్య కోట్లమందికి కరవు కాగా, సమాజంలో పరిష్వాలను అన్వేషించవలసిన ఉన్నతివిద్య ఓ దైవ సమస్యగా తయారయింది. ఆధునిక జీవనంలో ప్రగతి రథచక్రాలకు చోదకశక్తి అయిన విద్యత్తు రంగం మన దుష్పరిపాలన పుణ్యమా అని తీవ్ర సంకటంలో పడి మన భవిష్యత్తుకు ప్రతిబంధకమయింది. కోట్లమంది యువతీయువకులు చిన్నతనంలోనే శక్తి ఉడిగి, దైర్ఘ్యం నశించి, ఉపాధి లేక దైనందిగా నిరాశతో ఊగిసలాడుతున్నారు. ఎంతో చేయవలసిన పని ఉన్నా చేయగల పని కనిపించక యువత నిద్రాణమైపోతోంది.

ఈ సమాజంలో ఇంకా శాంతిభద్రతలున్నాయంటే, ఆ ఘనత మన చట్టాలదీ, పోలీసులదీ, న్యాయస్థానాలదీ కాదు; కేవలం మన సమాజంలో ఉన్న అంతర్గత బలానిది. ఇంకా ఈ దేశంలో మనుషుల నాగరిక ప్రవర్తన, వివిధ వర్గాల మధ్య సయోధ్య ఉన్నాయంటే ఆ కీర్తి, మన పొర్చీలకు, రాజకీయాలకు చెందదు. అది కేవలం మన ప్రజలకు శతాబ్దాల పర్యంతం అలవాటై మన ప్రపృత్తిలో భాగమయిన సహాజీవన సంస్కృతి చిప్పాం. అంటే ఎన్ని లోపాలున్నా మన సమాజం ఇంకా మన రాజ్యవ్యవస్థను సంస్కరించే శక్తిని కోల్పోలేదు. ఎంతటి దుర్భలత్వం ఉన్నా మన ప్రజలు ఇంకా ఈ రిపబ్లిక్ ను తిరిగి అందుకోలేని అశక్తులు కారు. ఎంతటి నహానం ఉన్నా మన జాతి ఇంకా దుష్పరిపాలనను ఎదిరించి పోరాటం చేసే సాహసాన్ని, చేవను కోల్పోలేదు. మన రిపబ్లిక్ ను మనం రక్షించుకోవాలంటే, రిపబ్లిక్ విలువలు బతకాలంటే మనం మళ్ళీ సార్వభౌములం కావాలంటే మన సమాజంలో నిద్రాణంగా ఉన్న శక్తిని కదిలించాలి. టాగూర్ మాటల్లో అభ్యాసపుటెడారిలో ఆలోచనా విజ్ఞాన తరంగిఱులు ఇంకిపోతున్నాయి. అలాంటి అంధవిశ్వాసాల ఊచి నుంచి బయటపడి అందమైన ప్రపంచాన్ని సృష్టించుకునే శక్తి మన జాతికి ఉంది. మనకు సమస్యలేకం. కానీ ఆవేషి మన విజ్ఞాతకు, మానవ మేధకు, మనకున్న వనరులకు అతీతమైనవికావు. గత ఐదు శతాబ్దాలలో జాతికి స్వయంపోషణనిచ్చిన వ్యవసాయరంగం తీవ్ర సంక్లోభంలో చిక్కుకుంది. పారశాల విద్య కోట్లమందికి కరవు కాగా, సమాజంలో పరిష్వాలను అన్వేషించవలసిన ఉన్నతివిద్య ఓ దైవ సమస్యగా తయారయింది. ఆధునిక జీవనంలో ప్రగతి రథచక్రాలకు చోదకశక్తి అయిన విద్యత్తు రంగం మన దుష్పరిపాలన పుణ్యమా అని తీవ్ర సంకటంలో పడి మన భవిష్యత్తుకు ప్రతిబంధకమయింది. కోట్లమంది యువతీయువకులు చిన్నతనంలోనే శక్తి ఉడిగి, దైర్ఘ్యం నశించి, ఉపాధి లేక దైనందిగా నిరాశతో ఊగిసలాడుతున్నారు. ఎంతో చేయవలసిన పని ఉన్నా చేయగల పని కనిపించక యువత నిద్రాణమైపోతోంది.

సంపద సృష్టించవలసిన సహజ వనరులు సద్గునియోగం కాక నిర్మికంగా పడి ఉన్నాయి. ఇప్పుడ్నీ ఎంత పెద్ద సవాళ్ళయినా ఆధునిక యుగంలో వీటిని ఎదుర్కొనే మార్గాలనేకం ఉన్నాయి. ఇవేవీ భారత జాతికి కొత్తగా పట్టిన జాడ్యలు కావు. ఎన్నో సమాజాలు గతంలో ఎదుర్కొని సమర్థంగా పరిష్కరించుకున్న సమస్యలే. వీటిని అధిగమించే శక్తి మనకు ఉంది. అయితే ఈ పరిష్వాలకు తొలిమట్టు రాజ్యవ్యవస్థ పునర్నిర్మాణం; మనం కోల్పోయిన రిపబ్లిక్ ను మళ్ళీ మన ప్రజల ఆందించటం. ఎన్నికల ప్రక్కాన, అవినీతిఅంతం, అధికార వికేంగ్రెస్ కణ, దాపరికం లేని పారదర్శక పాలన, కనీస జీవన ప్రమాణాలను నిలబెట్టే ప్రజాధన వినియోగం, మన నేవకులలో మనకు జవాబుదారీతనాన్ని నిలబెట్టే సాధనాలు - ఇప్పుడ్నీ మన రిపబ్లిక్ ను కాపాడుకోవటానికి మనం తక్కణం చేపట్టవలసిన చర్యలు.

తలచుకుంటే పిలప్పారాలు సులువే

ధిలీ నగర వీధులలో జరిగే సైనిక కవాతులలోనో, యుద్ధ విమానాల ప్రదర్శనలలోనో, పాలకుల ఆడంబరాలలోనో, చిత్తశుద్ధి లేని ప్రసంగాలలోనో మన రిపబ్లిక్ లేదు. నిజమైన రిపబ్లిక్ సూటి ప్రజల జీవన విధానంలో, సామాన్యాది ఆత్మగొరవంలో, ప్రజల ఆత్మవిశ్వాసంలో, పార సార్వభౌమత్వంలో, పాలకుల సేవకత్వంలో, సేవకుల జవాబుదారీతనంలో పుట్టిన ప్రతి బిడ్డలో వికసించే ప్రతిభా పాటవాలో, ప్రతివ్యక్తికి అందే అరోగ్య సేవలలో, దోషించే లేని పాలనలో, తలవంచని పొరసత్వంలో ఉంది. ఆ సూటిని బతికించాలంటే వెంటనే సంఘచీత పోరాటం కావాలి. మాన రోదన మాని జాతి జవచీవాల రక్షణకు నడుం కట్టాలి. ఇది మన బిడ్డల భవిష్యత్తు కోసం, మన జాతి పునరుష్టివసం కోసం, కోల్పోయిన మన రిపబ్లిక్ ను తిరిగి పొందటం కోసం మనం చేపట్టవలసిన కనీస చర్య మన నేతల నిర్వాకం పుణ్యమా అని లక్షల కోట్ల రూపాయలు ఏటా వెచ్చించే ప్రభుత్వాలు దివాలా అంచున ఉన్నాయి. మన బిడ్డలను అప్పుల ఊచిలో దింపేశాయి. యధాస్థితి కొనసాగించటం అసాధ్యమయిన పరిస్థితులు ఉత్పన్నమయ్యాయి. మన డబ్బుతో మనమీద పెత్తునావికి అలవాటువడ్డ పాలకులు తమంత తాము మార్పుల కోసం నడుం కట్టరు. తమ గోత్తిని తామే తప్పుకోరు. కానీ మార్పు లేనిదే మనగడ లేని పరిస్థితి జాతి భవిష్యత్తును నిర్దేశిస్తోంది. ఈ చరిత్ర గతిని గమనించి సకాలంలో సరైన చర్యలు చేపట్టడం పొరులుగా మన కర్తవ్యం. అప్పుడే మనం కోల్పోయిన రిపబ్లిక్ మనదవతుంది. ■

పెంచావేటీ విద్యంసం

చేసే రాజకీయం పోవాలి

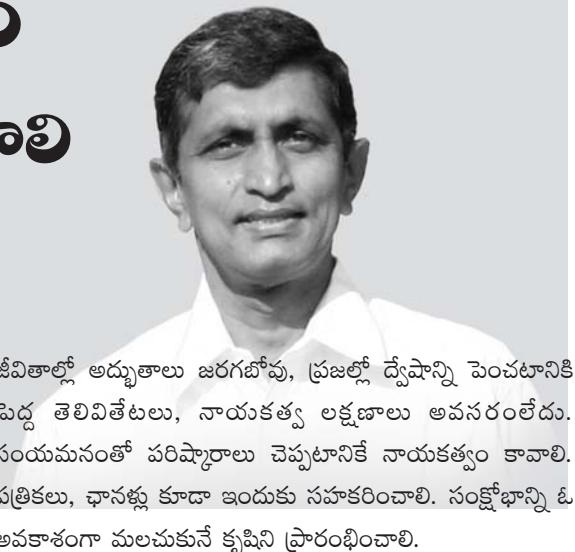
“ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పొలన అనేక రంగాల్లో మందగించింది. కొన్ని బిభాగాల్లో పూర్తిగా స్థంభించింది. ఇదే పరిస్థితి మరికొంతకాలం కొనసాగితే రాజ్యం వైఫ్లైం ఏర్పడుతుంది.

వీ ప్రభుత్వమైనా శాంతిభద్రతలను పరిశీలిస్తూ, ప్రజలకు రక్షణ కల్పించినప్పుడే అజ్ఞవ్యధి కొనసాగుతుంది. జనజీవితం సాఫ్ట్‌గ కొనసాగుతుందని భరీసా కల్పించాల్సి ఉంటుంది. కానీ ఈ పేళ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కేజినెట్ వనితీరు దాదాపు స్థంభించిపోయింది. పొలనాయింతాంగం నిర్వివ్యమైపోయింది.

“బందులు, రాస్తార్డ్‌కోలు, రైలురోకోలతో మార్కెటీంగ్ కార్యకలాపాలను భిన్నాలిన్నం చేయటం ద్వారా పార్టీలు అటు ఉత్సత్తుదారుల, ఇటు వినియోగదారుల ప్రయోజనాలను తీవ్రంగా దెబ్బతీశాయి. రోజుకూరీలు, కూరగాయల వ్యాపారులు, సాధారణ కార్బూకులు పొట్ట పోసుకోవటమే కష్టమయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడింది. తమ తమ ఆఖిప్రాయాలవైపు కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టిన్ని అకర్షించేందుకు రాజకీయ పార్టీలు సామాన్య ప్రజల్ని దెబ్బతీనే రీతిలో అందోళనలకు దిగటం ... ముఖం మీద కోపంతో ముక్కు కోసుకున్న తరఫోలో ఉంది”.

శాంతియుతంగా, సుహృదావ వాతావరణంలో జీవించాలనుకనే అభ్యర్థిక సంఖ్యాక ప్రజానీకం పార్టీల రాజకీయ క్రీడలో భాద్ధితులుగా మారారు. మీడియా, పొరసమాజం మౌనాన్ని వీడి సాధారణ పొరుడి తరవున మాట్లాడాలి. “కొందరు వ్యక్తులు, కొన్ని పార్టీలు భాద్యతాయుతంగానే ఉన్న స్థాలంగా పార్టీలు, పొరసమాజం, మీడియా కూడా సమస్యలో భాగంగానే ఉన్నాయి. ఇప్పటికేనా స్పృహ తెచ్చుకుని పరిపూర్ణం కోసం ప్రయత్నం ప్రారంభించాలి”.

భారత ప్రభుత్వం చర్చల ప్రక్రియను ప్రారంభించటం స్థాగితించడగ పరిణామం. గుర్తింపు పొందిన పార్టీ అనే ప్రాతిపదికన లోకసభాకు చర్చల్లో అందాం లేకపోయినా దానికి జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని తప్పుటటాల్ని వచ్చేదు. “ఇప్పటిదాకా బలసమీకరణకు విద్దేపోల్చి రెచ్చగొడుతూ విశ్రంభింగా ప్రవర్తించిన పార్టీలు ఇక్కెన్నా భాద్యతను గుర్తించి నిర్మాణాత్మకంగా వ్యవహరించాలి. రాష్ట్రం విడిపోవటం వల్ల ఉపద్రవం రాదు. అలాగే ప్రత్యేక రాష్ట్రం వచ్చేయటం వల్ల ప్రజల ఉపద్రవం రాదు. అలాగే ప్రత్యేక రాష్ట్రం వచ్చేయటం వల్ల ప్రజల

జీవితాల్లో అద్భుతాలు జరగబోవు, ప్రజల్లో ద్వేషాన్ని పెంచటానికి పెద్ద తెలివెటెటులు, నాయకత్వ లక్ష్మణాలు అవసరంలేదు. సంయుమనంతో పరిపూర్ణాలు చెప్పటానికి నాయకత్వం కావాలి. పత్రికలు, చానక్కలు కూడా ఇందుకు సహకరించాలి. సంక్లోభాన్ని ఓ అవకాశంగా మలచుకునే కృషిని ప్రారంభించాలి.

రాష్ట్రాల విభజన జాతీయ సమస్య. రాబోయే 20వెళ్లలో దేశంలో ఇదో పెద్దసమస్యగా మారబోతోంది. దేశ ఐక్యతను మౌలికాంశంగా భావించి దీనికి పరిపూర్ణాల్ని వెతకాల్సి ఉంది. జైనా లాగా 200 ఏళ్ల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకుని వ్యవహరించలేకపోయినా, కనీసం ఒక్క తరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకునైనా ఇప్పుడు పార్టీలు, సమాజం వ్యవహరించాలి. అందుకే జిల్లా ప్రభుత్వాలు, నగర ప్రభుత్వాలను ఏర్పాటు చేసి ‘ప్రజలకే అధికారం’ అందించే ఏర్పాటుకు భారత ప్రభుత్వం, పార్టీలు పోరాటాల్సి ఉంది. “1970-90 మధ్య సమాఖ్య వ్యవస్థ గురించి చర్చ జరిగింది. సమాఖ్య వ్యవస్థ మూడో అంచె (ధ్వని టైర్ ఆఫ్ ఫెడరలిజం) గురించి ఆలోచన చేయటం ఈరోజు మనముందున్న తక్కుణావసరం” 73, 74వ రాజ్యాంగసవరణల్ని కాంగ్రెస్, ఎస్టీయే, యూపీయే ప్రభుత్వాలు పూర్తిగా కాలరాయటం వల్ల జపుబీటీ స్థానిక ప్రభుత్వాల ఏర్పాటు సాకారం కాలేదు. జాతీయ ప్రభుత్వం సుంచి 40-45 శాతం నిధులు నేరుగా జిల్లా, నగర ప్రభుత్వాలకు రావాలని, రాష్ట్రస్థాయిలో 20శాతంకే పరిమితం చేయాలి. చర్చల్ని కేవలం రాజకీయ పార్టీలకే పరిమితం చేయకూడదు. పొరసమాజ సంస్థల అభిప్రాయాల్ని కూడా భారత ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకుని అన్ని ప్రాంతాల ఆకాంక్షల్ని నెరవేర్చే, అందోళనల్ని తొలగించే పరిపూర్ణాన్ని తీసుకురావాలి.

చర్చల ప్రక్రియ ప్రారంభమైందికాబట్టి అన్ని రాజకీయపార్టీలు, ఇతర సంస్థలు వీధుల్లో అన్నిరకాల అందోళనలకూ స్మృతి చెప్పి, నిజాయితోసే, హేతుబద్ధతతో, స్పష్టమైన వాస్తవిక దృష్టింతో చర్చల ప్రక్రియలో పాల్గొనాలి. “హింసాత్మక దాడులతో కాకుండా చిత్రపుద్దితో కూడిన చర్చల ద్వారానే వివాదాల్సి పరిషురించుకోవాలని రాజ్యాంగబద్ధ ప్రజాస్థామ్యం నిర్దేశిస్తోంది” ■

తెలంగాణాను ప్రార్పించు చేయడం లేదా రాష్ట్రాన్ని స్థోక్యంగా వుంచడం అనేది
కేవలం రాజకీయ, పరిపాలనాపరమైన ప్రాపు మాత్రమే

నాయకులలో ప్రజలను ప్రభావితం

చేయగల వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం జరగాలి

గండ్రెడ్డి రాజారెడ్డి

నమాజంలో మనిషి వ్యక్తిత్వానికి ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఉన్నది. వ్యక్తిత్వంలోని చాలా లక్ష్మణాలు పుట్టుకతో వచ్చేవే. అంతే కాకుండా ప్రతి వ్యక్తి వ్యక్తిత్వము ప్రత్యేకమైనదిగా ఉంటుంది. మనిషి యొక్క వ్యక్తిత్వాన్ని సమూలంగా మార్చడమనేది సాధ్యం కానవుటికీ నమాజంలోని విఫరంగాలకు అవసరమైన విధి లక్ష్మణాలను సమాజంలోని వ్యక్తిత్వంలో కొన్ని మార్పులు చేసుకొనే అవకాశం ఉన్నది. నేర్చుకోవడం ద్వారా వ్యక్తిత్వంలో లోపాలు కలగవచ్చు లేదా వ్యక్తిత్వ వికాసము జరగవచ్చు). మంచిగానీ, చెడుగానీ మనిషి నేర్చుకోవడం ద్వారా జరిగే ప్రక్రియ.

సామాజిక రాజకీయ పరిజ్ఞానం, శాస్త్రీయపరిజ్ఞానం, సామాజిక పరిజ్ఞానం ఇవన్నీ కూడా మనాది వంటివి. సమాజంలోని వ్యక్తులకు వీటిలోని దేనిలోనేన సరియైన పరిజ్ఞానము, అవగాహన లోపించినట్లయితే మనాది బలహీనపడి సమాజనిర్మాణం సరియైన రీతిలో జరగకపోయే అవకాశం ఉన్నది. అయితే దీనికి సరియైన రీతిలో నేర్చుకోవడం ఒక్కటే సరియైన మార్గము. నేడు మనం శాస్త్రీయపరిజ్ఞానాన్ని సామాజిక పరిజ్ఞానాన్ని ఒక అవసరంగా భావించి ఏటిని విద్య ఇంకా ఇతర విధానాల ద్వారా శాస్త్రీయ పద్ధతుల ద్వారా నేర్చుకుంటున్నాము. కానీ రాజకీయ పరిజ్ఞానాన్ని మాత్రం సరియైన రీతిలో నేర్చుకుంటున్నట్లు లేదు. నేటి పోటే ప్రపంచంలో విధి రకాల ఒత్తిడిలతో సతమతమయ్యే మనిషి రాజకీయ పరమైన సమస్యల పట్ల సరియైన రీతిలో స్పుర్తించాలంటే శాస్త్రీయమైన రాజకీయ అవగాహన అవసరము. అయితే అధిక జనాభా గల మన సమాజంలో అతి కష్టమైన పని అనుకుంటే దానికంటే ముందుగా నాయకుత్వం వహించే వ్యక్తికి ప్రజలకు ప్రభావితం చేయగల వ్యక్తిత్వం కలిగి ఉండాలి అవసరమైతే అలాంటి వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం చేసుకోవాలి. మనిషి విషయ పరిజ్ఞానం అనేది సత్యగ్రహణ శక్తి (Cognition) ద్వారా జరుగుతుంది.

ఇది జరగాలంటే ప్రాథమిక అంశాలు శాస్త్రీయమైనవిగా నిక్షిప్తమైతే ఆ తరువాతి పరిజ్ఞానమంతా కూడా సరియైన రీతిలో విశేషణ జరుగుతుంది. ఈ క్రమంలో నాయకుత్వానికి కూడా కొన్ని ప్రాథమిక అంశాలుంటాయి. అని నాయకుని ఆలోచనా వ్యవస్థ (Cognition) లో నిక్షిప్తమైనప్పుడే అతని సత్యగ్రహణ శక్తి వికసిస్తుంది. దాని ద్వారా ప్రజలను ప్రభావితం చేయగల నాయకుడుగా ఎదిగే అవకాశం ఉంటుంది. నాయకుత్వమంటే డబ్బు ద్వారా లేదా ఇతరత్రా ప్రలోభాల ద్వారా ప్రజలను ప్రభావితం చేసి అధికారం పొందడం, తరువాత స్వార్థపూరిత ప్రక్రియలో భాగం కావడం తద్వారా సమాజానికి దిశానీర్దేశం లేకుండా చేయడం అనే విధంగా జరుగుతున్నది. ఇలాంటి ఈ వ్యవస్థలో మార్పు సులభం కాకపోయినప్పటికీ అసంభవం కాదు. నాయకుత్వం వహించాలనుకునే వారు ప్రజలను ప్రభావితం చేయగల గల వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం చేసుకోవడం ద్వారా మార్పు సాధించవచ్చు. ఈ దిశలో సరియైన నాయకుత్వం కొరకు కొన్ని ప్రాథమిక అంశాలను తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది ఏటిలో కొన్ని.

కార్యకర్తలకు విషయ పరిజ్ఞానాన్నిప్పుటిరేపించాలి. అలా కాకుండా కేవలం ఆజ్ఞాపించడం ద్వారా నాయకుత్వం వికసించదు. Lao tsu మాటలలో చెప్పాలంటే “తన నాయకుత్వంలో ఉన్న ప్రజలు ఎప్పుడైతే మా సమస్యలను మేము పరిష్కరించుకుంటాము అని చెప్పగల స్థితికి పస్తాలో అప్పుడే అది పరిపూర్ణమైన నాయకుత్వం అవుతుంది.”

దైర్ఘ్యము, విశ్వాసము, సమ్మకము కలిగి ఉండాలి.

సాధారణంగా మనిషి మనస్తత్వము ఎప్పుడుకూడా ముందుగా అనుమానము కలిగి ఉండి. చెడును ఊహిస్తుంది. కాబట్టి నాయకునికి సరియైన గమ్యము నిర్ధిష్టమైన ఆశయము దానిని సాధించగలననే విశ్వాసము ఉండటమే కాకుండా ఆ విశ్వాసము నమ్మకము, దైర్ఘ్యము తన మాటలలో, ప్రవర్తనలో

ప్రతిబింబించబడినప్పుడు మాత్రమే ప్రజలు ఆ నాయకత్వాన్ని ఆమోదించి అనుసరిస్తారు.

తన తప్పులను అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి.

తప్పును అంగీకరించాలంటే నిజాయితీ ఉండాలి. తప్పు నిజాయితీ నుండి జరిగినదై ఉండాలే తప్ప ఉద్ధేశ్పూర్వకంగా చేసినది కాకూడదు. అలాంటి పరిస్థితులలో మాత్రమే ఆ చేసిన తప్పును అంగీకరించే దైర్ఘ్యము వస్తుంది.

వ్యక్తిలోని ఎడం జరిగిన తప్పును అంగీకరించడానికి అడ్డంకిగా మారుతుంది. ఈ సందర్భంలో మనకు చేరవలసిన గమ్యం చేయవలసిన పనులు దానికి కావలసిన ప్రజల మధ్యతు గురించిన స్పష్టమైన అవగాహన ఉన్నట్లయితే ఎడం ను తగ్గించుకునే శక్తి లభిస్తుంది. దీనితో పాటు ప్రజలలో కూడా వరిశీలనలు తెలివైనవారు ఉన్నారనే విషయాన్ని గుర్తించినట్లయితే తప్పు అంగీకరించడానికి మార్గం సులభమవుతుంది.

బాధ్యతలను సలటైన రీతిలో ఇతరులకు అప్పగించాలి. నాయకత్వం వహించేవారు అన్ని పనులు తానే చేస్తూ ఉంటే కార్యకర్తలలో విశ్వాసం సన్మగిల్లే అవకాశం ఉంటుంది. అర్పుతైన వారిని గుర్తించి వారికి నరిటైన రీతిలో బాధ్యతలను అప్పగించినప్పుడే నాయకత్వంపై విశ్వాసం పెరుగుతుంది. ఇతరుల నుండి నేర్చుకునే తత్త్వము కలిగి ఉండటం.

నాకు అన్ని విషయాలు తెలుసు, నాకు ఎవరూ ఏమీ చెప్పవనపరం లేదు. నేను నా చుట్టూ ఉన్న సమాజంలోని అందరికంటే తెలివైనవాన్ని అనే భావన ఇతరుల నుండి కొత్త విషయాలు నేర్చుకోవడానికి అడ్డంకిగా మారుతుంది. ఇక్కడ నాకు తెలియని విషయాలు ఉండాలి. ఒక్కక్కరు ఒక్కక్క విషయంలో నిష్టతులై ఉంటారు. కాబట్టి వారి నుండి కొన్ని విషయాలు నేర్చుకోవాలి. అనే దానికి, తనపై తనకు నమ్మకం లేకపోవడానికి మధ్యన రేఖ చాలా సున్నితమైనది. ఈ రెండు పూర్తిగా వ్యతిరేక భావాలు తనపై తనకు పూర్తి నమ్మకాన్ని ఉంచుకొని తెలియని విషయాలను ఇతరుల నుండి

(రచయిత హృదయమన్ బిహేవియర్ రిసర్చ్ ఫౌండేషన్కు పరిశోధకులుగా పనిచేస్తున్నారు.)

ఓట్లు ఉండుకున్న మార్పుకోవల్సిన అవసరం లేదు.

నేర్చుకోవాలనే భావన నాయకత్వానికి బలాన్ని చేకురుస్తుంది. త్వాగాలు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి.

నాయకత్వమంచేనే ప్రజల సమస్యలను తన సమస్యగా భావించేది. ప్రజల సమస్యలను పరిపూర్ణంచే క్రమంలో తన న్నయంత నమస్యలను వరిప్పరించుకునే అవకాశం దొరకకపోవచ్చు. ప్రజల కోరికలను తీర్చే సందర్భంలో తన కోర్చెలను తీర్చుకునే అవకాశం లభించకపోవచ్చు. ప్రజల మనిషిగా గుర్తించబడాలంటే స్వయంలభీని, సుఖాలను వదులుకోవలసిన సందర్భం వస్తే వదులుకునే గట్టి వ్యక్తిత్వం ఉంచేనే నాయకత్వం బలపడుతుంది.

నాయకత్వం ఎప్పుడూ ఇతరులలోని మంచితనాన్ని గుర్తించేటా ఉండాలి.

నాయకత్వస్థానంలో ఉన్నవారు, ఇతరులలోని మంచితనాన్ని గుర్తించగలగే విధానాన్ని అలవరచుకోవాలి. దానిని మాటలతో బయటపెట్టగలగాలి. అంతే కాకుండా ఆచరణతో చూపగలగాలి.

విమర్శలను వినడం నాయకత్వానికి ఆస్తివంటి.

తనను ఎవరైనా విమర్శన్తుంటే భావోద్యోగాలకు లోనుకావడం సహజం. కాని నాయకత్వస్థానంలో ఉన్నవారు తనపై వచ్చే విమర్శలలోని వాస్తవాన్ని గుర్తించగలిగే లక్షణాన్ని అలవరించుకోవాలి. మొదట నిశ్చబ్దంగా వినడం అలవాటు చేసుకొని, ఆ తరువాత విన్నదాన్ని విశ్లేషించగలిగితే దానిని ఇతరులు అనుసరించే అలవాటు చేయాలి. మొదట మనం ఎదుటివారు చెప్పేది వినటం, వారి సమస్యలను పరిపూర్ణించటం మొదలు పెడితే వారు మనం చెప్పేది వినటం అలవాటు చేసుకుంటారు. మీరు చెప్పే దాంతో నాకు పనిలేదనో, నాకు అంతా తెలుసు మీరేమీ చెప్పవనపసరం లేదనే భావించి నేను చెప్పేది మాత్రం మీరు వినాలనే భావన నాయకత్వానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకమైనది.

పార్కెండ్ర సిద్ధాంతం (ధియలీ అఫ్ సబ్సిడియాలటీ)

పారుడు కేంద్రంగా పాలన సాగాలి

బందారు రామచంద్రరావు

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక దెండున్నర సంపత్తురాలకు మనం ఒక రాజ్యంగాన్ని అమల్లోకి తెచ్చుకున్నాం. 1950 జనవరి 26న ఈ రాజ్యంగం అమలులోకి వచ్చింది. అందులో ప్రధానంగా ప్రపంచంలోని ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థల్లో ఉన్న మంచి విషయాలను క్రోడీకరించి యూనిటరీ, ఫెదరల్ ఉమ్మడి పాలనావ్యవస్థను మనం ఎంచుకున్నాం. కేంద్రంలో జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని, రాష్ట్రాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలని ఏర్పరచుకున్నాం. అనాడు గాంధీజీ కలు కన్న గ్రామస్వరాజ్యం అంశాన్ని ఆదేశిక సూత్రాలలో పొందుపరచుకున్నాం. అలాగే మధ్యనిషేధం, గోవధనిషేధం లాంటివి కూడా ఆర్థికర్ ణలో చేర్చాం. అంటే అనాడు దేశంలో దెండంచెల పాలనావ్యవస్థనే మనం ఎంచుకున్నాం. రాజ్యంగంలో ఎక్కుడా కూడా కేంద్రప్రభుత్వం అనేమాట లేదు. దాన్ని జాతీయప్రభుత్వంగా చెప్పుకోవచ్చు. వాడుకలో మనం సెంటుల్ గవర్న్మెంట్‌గా పిలుస్తున్నాం. అలాగే రాష్ట్రాల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వరకు మనం అధికారం అనేది పంచాం. అందుకే జాతీయప్రభుత్వం విధులు, రాష్ట్రప్రభుత్వం విధులు అలాగే ఉమ్మడి జాబితాలో ఇరుప్రభుత్వాలకి కొన్ని విధుల్ని మనం కేటాయించాం. దాన్నే ఉమ్మడి జాబితా అంటాం.

రాజ్యంగంలో రానుకోకపోయినా, పాలనావరమైన వెనులుబాటు కోసం భారతదేశం అంతటా గ్రామీణ పాలనావ్యవస్థను, అభివృద్ధిని దృష్టిలో ఉంచుకొని సమాజ అభివృద్ధి కేంద్రాలుగా (కమ్యూనిటీ డెవలప్మెంట్ సెంటర్లు) జ్ఞానస్థాయి వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. అధికూడా ప్రజల్లోకి విస్తృతంగా వెళ్ళే క్రమంలో వంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ అవసరమైంది. 1959లో మూడంచెల వంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను రాజస్థాన్, ఆంధ్రప్రదేశ్ లాంటి రాష్ట్రాల్లో ప్రారంభించుకున్నాం. ఇందులో గ్రామ వంచాయితీ మొదలుకని మధ్యంతర వ్యవస్థ, అలాగే జిల్లా పరిషత్ వరకు మూడంచెల పాలన సాగేది. వీటికి రాజ్యంగ ప్రతిపత్తి లేకున్న కొంచెం కుడి ఎడంగా ఎన్నికలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు పూర్తిగా వీటి

ద్వారానే సాగేవి. అటు పార్లమెంటు సభ్యులుగాని, ఇటు విధాన పరిషత్, విధాన మండలి సభ్యులుగాని, ప్రణోపకరమైన చట్టాలు చేయడం వరకే పరిమితం అయ్యేవారు. స్థానిక పరిపాలన అంతా పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ ద్వారానే సాగించేవారు. 1991లో 73, 74వ రాజ్యంగ సపరణ ద్వారా పంచాయితీరాజ్, మునిపల్ పాలనకు రాజ్యంగ ప్రతిపత్తి ఇవ్వడం ద్వారా మూడంచెల పాలనకి దేశమంతటా శ్రీకారం చుట్టరు. దేశంలో ఏదోవిధంగా పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలు అప్పటికే అమలులో పున్న అంచెల ఎన్నికలు, అధికారాలు ఇతరత్ర దేశమంతా ఒకే విధంగా ఉండకపోయేది. కానీ ఎప్పుడైతే 73, 74 రాజ్యంగ సపరణలు అమలులోకి వచ్చాయో అప్పుడు ఐదు అంశాలు దేశమంతటా ఒకే విధంగా కొనసాగేలా వంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ తీర్చిదిద్దబడింది.

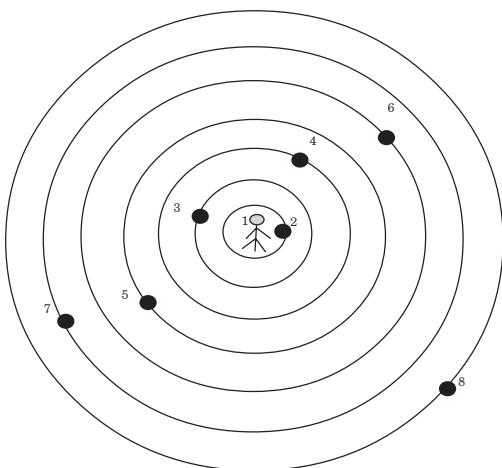
1. దేశమంతటా మూడంచెల పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టడం
ఎ) గ్రామపంచాయితీ బి) మధ్యంతర వ్యవస్థ (సమితి, మండలాలు) సి) జిల్లా పరిషత్
  2. షాఖ్యకోసారి క్రమం తప్పకుండా ఎన్నికలు
  3. ఎన్నికలు జరిపించడానికి రాష్ట్రాల్లో స్వతంత్ర ఎన్నికల కమిషన్ ఏర్పాటు.
  4. దేశంలో ప్రణాళిక సంఘం, ఆర్థిక సంఘం లాగా రాష్ట్రాలకు స్వతంత్ర ఆర్థిక సంఘం ఏర్పాటు.
  5. దేశప్యాత్తంగా పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలోని మూడంచెలలో అన్ని పదవులలో 33 శాతం మహిళలకు రిజర్వేషన్లు కల్పించడం.
- ప్రధానంగా ఈ రాజ్యంగ సపరణల్లో చోటు చేసుకున్న అంశాలు. అలాగే గ్రామసభ గ్రామ పార్లమెంటుకు సమానంగా అభివృద్ధి నమూనాను రాపాందించడం ద్వారా పాలనలో ప్రజల భాగస్వామ్యం పెంచడం ఈ సపరణ ముఖ్య ఉద్దేశం. ఈ రాజ్యంగ సపరణ ద్వారా దేశమంతటా మూడంచెల విధానం, ప్రీలకు రిజర్వేషన్లు, ఎన్నికల కమిషన్, ఆర్థిక కమిషన్

లాంటివి ఏర్పడ్డా కూడా చాలా రాష్ట్రాల్లో ఇప్పటికీ ఐదేళ్ళకోసారి తప్పనిసరి ఎన్నికలు జరపకపోవడం, రాష్ట్రాల్లో స్వతంత్ర ఆర్థిక సంఘం అవసరమైన సిఫార్సులు చేసినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వాటిని పట్టించుకోకపోవడం, ఈ వ్యవస్థల్లో ప్రజల భాగస్వామ్యం పెంచకపోవడం లాంటివి జరగడం దురదృష్టకరం. అధికార వికేంద్రికరణ అనగానే పైన కేంద్ర ప్రభుత్వం, మధ్యన రాష్ట్రప్రభుత్వం చివరికి పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ ఇలా ఒక మ్యాప్ (పట) మన కళ్ళల్లో మెదలుతుంది. కానీ మన అధికార వికేంద్రికరణ సూత్రం ఇది కాదు. రాజ్యంగంలో కూడా జాతీయ ప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎలా అధికారాలు ఉంటాయో అలాగే 73, 74 రాజ్యంగ సవరణల ద్వారా పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థకు కూడా 29 అంశాలలో అధికారాలు, మునిపాలిటీలలో 18 అంశాలలో అధికారాలు ఇవ్వాల్సివుంది. రాజ్యంగ సవరణ జరిగి 18 సం|| అవుతున్న ఇప్పటికీ దేశంలోని చాలా రాష్ట్రాలు ఈ అధికారాలను బదలాయించలేదు. అదీకాకుండా అధికారం అంటే అసలైన నిర్వచనం, సరయిన స్వప్తత కానీ కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాలకి ఈనాటికి లేకపోవడం విచారకరం. అధికారం అంటే విధులు, (ఘంక్షన్) నిధులు (ఘండ్), సిబ్బంది (ఘంక్షనరీన్) కేటాయించినప్పుడే నిజమైన అధికారాన్ని పంపిణీ చేసినట్లు లెక్క దీన్నే ‘మూడు ఎఫ్’ల సిద్ధాంతం అంటారు. ఈ మూడు అప్పజెప్పనిదే అసలైన అధికారం ఇచ్చినట్లు కాదు.

ఈక వీటన్నింటికి అతీతంగా నిజమైన అధికార వికేంద్రికరణ సిద్ధాంతాన్ని దేశంలో మొత్తమొదటిసారి ప్రతిపాదిస్తున్న పార్టీ లోక్ససత్తా ‘జిహ్వకో’ రుచి పుల్రెకో బుద్ధి’ అనేది సామేత. అంటే వ్యక్తిగా మనకి ఇష్టమైన వదార్థాన్ని మిగతావారి ఇష్టాఇష్టాలతో పనిలేకుండా మనం తిసివచ్చు. అదే మన అమ్మాయి పెళ్ళి విషయానికి వస్తే మనం ఒక్కరమే నిర్ణయం తీసుకోలేందునికి కుటుంబం

నభ్యలు ఇతర దగ్గరి బంధువుల అభిప్రాయాలు కూడా తెలుసుకోవాల్సి వుంటుంది. ఇదే వ్యక్తికి, కుటుంబానికి ఉన్న తేడా. మన ఊళ్ళో చెరువు ఉండనుకోండి, చెరువు ఊరుమ్మడి ఆస్తి. కానీ ఆ చెరువు ద్వారా సాగు చేసుకునే రైతులకి ఆ చెరువులో నీళ్ళు వాడుకునే అధికారం ఉండాలి. దీన్నే ‘స్టేక్హోల్డర్స్ ఎంపర్సమెంట్’ అంటారు.

అలాగే మన పిల్లల కోసం ఒక ఆనుపత్రినో, ఒక పారశాలనో, ఒక రోడ్స్టూనో సాంతంగా నిర్మించుకోలేం. ఇది సమాజం చేయాల్సిన పని. ఉదాహరణకి ఒక రోడ్స్టూ తీసుకుంటే గ్రామంలో రోడ్స్టూ వేయాలంటే ఆ పని పంచాయితీ చేయాలి. ఒక గ్రామం నుంచి మరో గ్రామానికి రోడ్స్టూ వేయాలంటే ఆ పని మండలంలోని పాలక వర్గం చేయాలి. అలాగే ఒక మండలం నుంచి మరో మండలానికి రోడ్స్టూ వేయాలంటే ఆ పని జిల్లా పరిషత్ చేయాలి. అలాగే ఒక జిల్లా నుంచి మరో జిల్లాకి రోడ్స్టూ వేయాలంటే రాష్ట్రప్రభుత్వం, రాష్ట్రం నుంచి మరో రాష్ట్రానికి రోడ్స్టూ వేయాలంటే జాతీయ రహదారుల విభాగం ఆ పని చేయాలి. ఇలా పని ఒకటే అయినా పరిధి మారినకాదీ ప్రభుత్వాలు మారుతున్నాయి. దీన్నే వ్యక్తి నుంచి వ్యవస్థ వరకు జరిగే పనివిజినగా చెప్పుకోవచ్చు. దీన్నే ‘థియరీ ఆఫ్ సబ్సిడియారిటీ’ అంటారు. పౌరుడు కేంద్రంగా పాలన సాగాలి అనేది దీని ముఖ్య ఉద్ధేశం. అలాగే ప్రజల భాగస్వామ్యం పెరగడానికి కూడా ఈ సూత్రం పనిచేస్తుంది. దీన్నే అచ్చతెలుగులో చెప్పాలంటే.. పారకేంద్ర సిద్ధాంతంగా అభివర్షించవచ్చు. ప్రపంచంలో ఒకటి రెండు దేశాల్లో ఈ సూత్రంతో ప్రభుత్వాలు నడుస్తున్నాయి. మన దేశంలో ఈ సిద్ధాంతాన్ని గత పన్చార్దెళ్ళగా లోక్ససత్తా ప్రచారం చేస్తోంది. దీని ద్వారా నిజమైన అధికార వికేంద్రికరణ జరుగుతుందనేది లోక్ససత్తా ప్రగాఢవిశ్వాసం.

1. పౌరుడు
2. కుటుంబం
3. స్టేక్ హోల్డర్స్
4. గ్రామ పంచాయితీ/ మునిపాలిటీ
5. మండల పరిషత్
6. జిల్లా పరిషత్
7. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం
8. జాతీయ ప్రభుత్వం

యువత యువరక్తి కలిస్తు..

ఎ. లక్ష్మి

యువత తమ శక్తి ఆయుధంగా వ్యవస్థను మార్చడానికి కారణం అవుటంది. ప్రతి మనిషి యువతరంలో ఒకడిగా వుంటాడు ఇప్పుడు మనం చూస్తున్న విషయాలు అంతకు ముందు జరిగినవే. అయితే మరో రకంగా! ఐదేళ్ళకితం ఏ విధంగా విషహాన్ని సృష్టించగలరో అని ఆలోచించేవారు. సాధారణంగా ఈ ఆలోచన ఎలక్షన్ ముందు వస్తుంది. ప్రతీ ఎలక్షన్ ట్రైమ్స్ నేనయువత టీటు వేసే వారుగా నమోదు అప్పతారు కనుక? ప్రార్థిల వారీగా, అబ్బట్టలవారీగా దృష్టి అంతా యువతపై దృష్టి సారించి వుంటారు. ఈ విధంగా యువత ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వం నెలకొల్పే విషయంలో ప్రాముఖ్యత వహిస్తారు. కానీ అవసరానికి వారిని వాడుకుని వదిలివేయడం మంచికిందు. అలా అని యువత మీద అనేక బాధ్యతలను, ఒత్తిళ్ళనూ మౌపడం సరికాదు.

ఈ 2009వ సంవత్సరంలో పార్కమెంటుకు ఇదివరకు ఎన్నడూలేనంత మంది 42 మంది యువ ఎంపిలు ఎన్నికయ్యారు. వీరంతా 25 నుండి 40 సం॥ వయసు గలవారే. వీరిలో పాలకపంశ వారసులు, వృత్తినిపుణులు, నాయకుల భార్యలు, సినీతారలు వున్నారు. అయితే యువకులు యువకులుగానే వుండిపోరు. మనదేశంలో యువత తమ ప్రభావాన్ని నిలబెట్టుకోగలరనీ, మార్పు తీసుకురాగల సత్తా వీరికి వుందని గట్టిగా నమ్మడానికి వీలులేకుండా పోయింది. ఎందుకంటే యువత ఎంత త్వరగా తన ఆశయాలను ఆచరణలో పెట్టాలనుకున్నా మార్పు తీసుకురాగల స్థాయికి చేరుకునే సరికి వారు యువదశను దాటిపోతారు. అంతేకాక యువకుల నించి ఆశించేది ఒక్కరికి విడిగా కేటాయించేపనికాదు. చాలా మంది కలిసి చేయాల్సిన పనిగా వుంటుంది. అంటే మార్పు అనేది ఒక్కసారి యువత ప్రమేయంతోనే సాధ్యపడదు కదా! ప్రతీసారి వందలవేలూ కావాల్సిపుంటుంది. వారిలో చైతన్యం ఎన్నడూ ఒకేలా ఉంటుందని ఆశించనూలేం. వారి ఆలోచనా సరళి, ఆవేశం, దీక్ష, పట్టుదల శాశ్వతంగా నిలబడతాయా? కాలాక్రమాన మార్పులు జరగుతాయా? భిన్నమనస్త్వాలు భిన్నజాతులు మతం, భాష ఆర్థికరంగానే కాకుండా లక్ష్మీలను చేరుకునే దిశగా వీరు చివరిదాకా నిలబడగలరా అనేదే సందేహం అయితే తగిన విధంగా తర్వీదునిస్తే నేటియువకులే రేపటి పొరులుగా స్థిరపడగలరు.

రేపటి మత ఛాందసవాడులు, మైక్రో విలువలను పాటించేవారు, అవినీతిమయ రాజకీయ నేతలు, దోచుకునే వ్యాపారవేత్తలు, లైంగిక వేధింపులకు పాల్పడేవారు హంతకులు కూడా యువతే! ఆవేశంలో

యువత తిరగబడినా ‘యువత్వం’ నుంచి దాటి రాబోయే తరానికి శిక్షకులగా మారితే జరగబోయే పరిణామాలు యథాతథమేకాదా? పాత్రధారులు మారపచ్చనేమో కానీ పాత్రలు మారవు.

వయసుమళ్ళిన వారి శక్తిని కూడా తక్కువ అంచనావేయాల్సిన పనిలేదు. వీరిలోనూ నూతనోత్తేజం, భావితరాల పట్ల నమ్మకం, మనసావాచా అంకితభావం, అనుభవసారాన్ని జోడించి తీసుకునే నరిద్యైన నిర్ణయాలూ భపితను మంచివైపున నడిపించగలవు. కొన్ని విషయాల్లో పాత్రతరం కంటే కూడా నేటి యువతకు ప్రవంచం పట్ల ఎంతో అవగాహన వుంది. నేటి ఎలక్షన్సిక్ గ్లోబలైజేషన్ యుగంలో పుట్టి పెరిగిన పిల్లలు కావడం పలన ఇప్పటి యువత వేరు ఆలోచనలతో వుండటం విశేషం.

విదేశాలకు వెళ్ళి అక్కడ హాయిగా లైఫ్ ఎంజాయ్ చేయాలనే, చివరికి ఏ దేశంలో అయినా జీవితం ఒకటే అని నిర్ణారణ వచ్చే స్థితిలో లేరు. ఈ దేశంలోనూ అవకాశాలు వున్నాయనే మనస్సుల్చిగా నమ్మతున్నారు. వెనుకటి తరాల వారికి అందుబాటులో లేని బ్రాడ్బ్యాండ్, పెద్ద పెద్ద బుక్షప్పు, లెక్కలేన్ని టీవిచానల్స్ అందుబాటులో వున్నాయి. అంతేకాక వీటిని అందుకోగల అవకాశాలూ గ్రహించారు. ఆత్మవిశ్వాసం, ఖచ్చితమైన అభిప్రాయాలు వున్న తమ జీవితాన్ని నచ్చిన రీతిలో గడిపే అవకాశం, హక్కు వున్నాయని భావిస్తున్నారు. అలా అని ఇప్పుడు నలభై ఏబై సంవత్సరాల వారు అయివు తరిగిపోతోందని ఏ రోగాన బారిపడతామో అని భయపడరు. సరికదా రెండో యవ్వన ఘట్టాన్ని

ఆహోనిస్తున్నారు. వయసుతో సంబంధం లేకుండా మనసులో ఉత్సాహం నింపుకుంటున్నారు. యువతక్కి అంటే కేవలం ముఖైషిత్య వరకే...అనుకునే నైరాశ్యం ఇప్పుడెవరిలోనూ లేదు. నిరాశా నిస్పుహాలను తొలగించే పరిణామం ఇది. చాలామంది వయసుమీద పడినా ఉత్సాహంతో సాహసాలు చేస్తున్నారు. ఎన్నో బృహత్తర కార్యక్రమాలను జరిపిస్తూ నిండుజీవితాన్ని గడుపుతున్నారు. వీరంతా యువకులు కారు. యువతక్కి అనేది కేవలం వయసుకే పరిమితం కాదు. వారు యువకులు కాకపోవచ్చ. వయసురీత్యా ఉన్నత ఆశయాలూ ఆడర్చాలు ఉత్సేజిం, ఉత్సాహం స్ఫూర్తి గలవారు. ఎవరిలో ఎప్పుడూ ఈ లక్ష్మణాలు నిబిడీవ్యతమై వుంటాయో వారు యువజనులు. ఈ లక్ష్మణాలు కలవారు ఎవరైనా భారతదేశాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకుపోగల యోధులు. బ్రిటిష్ కాలం నాటి తుప్పుపట్టిన చట్టలను దేశ కాలపరిస్థితులనూ మార్చివేయగల ఆలోచనాపరులు, వీరికి తోడు యువకులు కూడా కలనివస్తే రెండో స్టోర్చంత్రయిం సాధించడం కష్టం కాదు. జనాభాలో 54శాతం 25 ఏళ్ళలోపు వయసువారే. అందుకే దేశం కళాశాలప్రాంగణంగా అలరారుతోంది. భారీసంఖ్యలో 10 కోట్ల మంది యువ ఓట్లర్లు 2009లో శౌలిసారిగా ఓట్లవేశారు. 2004లో 35 సం॥ వయసు గల అనేకమంది రచయితలు రచనలు చేశారు. ఈ రకంగా భారతీయ సాహిత్యంలో సరికొత్త శకం ప్రారంభమైంది.

యువత సమాచార సంబంధాలకు ప్రాధాన్యమిస్తోంది. నేటి సమాజం కొమారం దశ షైపు పరుగుతీస్తోంది. ఒకప్పుడు ఏకై సంవత్సరాల వయసు వృద్ధాప్యం. కానీ నేడు ఆ వయసు 25 సం॥కి సమానం. ఆ విధంగా యువత యువతక్కి కలసి సాగుతున్నాయి. ఇది ఆనందకరమైన పరిణామం. యువతక్కిని నిలివునా కొత్తగా నింపుకని ఆశయసాధనకు ఉవ్విళ్ళూరుతుంటే యువకులు తమ అడుగులు కలిపి అనుసరించడం శభపరిణామం. యువతలో క్షణికావేశం, ఆశయమనే తొందరపాటు, శ్యాతీమించని ఆలోచనాసరళికి పగ్గాలు వేస్తూ సరియైన శిక్షణ నిస్తే మంచి భారత పొరులుగా రూపుద్దికోడంలో ఎలాంటి సందేహమూ పుండడు. మధ్యవయసువారికి నైరాశ్యమూ ఉండదు. కష్టించి పనిచేసే వారినీ సూతనాశయాలతో ముందుకు వచ్చేవారినీ ఆర్థం చేసుకుని తగిన సహాయసహకారాలను అందచేసినపుడు యువతక్కికి తిరుగులేదు. ప్రోత్సహించినపుడు విజయానికి ధోకాలేదు. ఈప్రయత్నంలో సఘలం అవుదాం. కాలం మారింది ఆలోచనలు మారాయి. ఏదో సాధించి తీరాలి. అనే తపనతో యువతక్కిని సాధించి మందిని కూడగట్టడం చూస్తున్నాం. ‘మకిలివట్టిన రాజకీయం’ అనే అర్థాన్ని రూపుమాచడానికి వీరంతా కృతినిశ్చయంతో వున్నారు. అందుకే ఎన్ని ఒడుదుడుకులు వచ్చినా ఆశయం సిద్ధించగలదనే ఆశ కలుగుతోంది. ■

నాణ్యమైన విచ్యు కోసం ఉచ్చమాలు చేయగాలి

- లోకసత్తా

రాష్ట్రంలో ఈరోజు పోటాపోటీగా ఉచ్చమాలు నిర్వహిస్తున్న పార్టీలు... జనజీవితాన్ని గణనీయంగా అభివృద్ధి చేయగల విద్యారంగంలో మార్పుల పట్ల మాత్రం మార్టిగా కళ్ళ మూనుకున్నాయి. రాష్ట్రంలో పారశాలల పరిస్థితిపై రాజీవ్ విద్యామిషన్ అధ్యయనమే అందుకు నిదర్శనం. ప్రజల మధ్య చిచ్చుపెట్టి కులం, మతం, ప్రాంతం పేరుతో ప్రజల ద్వేషాల్చి పెంచి ఓట్లు దండుకుంటూ ప్రజల్ని శాశ్వతంగా యాచకుల్లా కొనసాగించటమే ఆ పార్టీల లక్ష్యం. అందుకే అందరికీ ఎదిగే అవకాశాలనిచ్చే విద్యను ఉద్దేశపూర్వకంగా అంగదొక్కుతూ వచ్చారు. 64,869 ప్రాథమిక, ప్రాథమిక్సోన్త పారశాలల్లో కేవలం 261 పారశాలల్లో పిల్లలు మాత్రమే సరిగ్గా పారాలు చదవగల, రాయగల స్థితిలో ఉన్నారని, అలాంటి స్థితిలో ఉన్న పారశాలలు కనీసం పట్టుమని పది కూడా లేని జల్లలు రాష్ట్రంలో 14 పరకూ ఉన్నాయని రాజీవ్ మిషన్ అధ్యయనం పేర్కొంది. ఇన్నాళ్ళూ రాష్ట్రాన్ని పాలించిన పార్టీలు చేసిన నేరసమాన నిర్దిష్టమే ఇది. రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ పారశాలల్లో ఒక్కాక్క విద్యార్థి పేరు

మీద ప్రభుత్వం ఏటా సుమారు రూ. 10,000 ఖర్చుచేస్తున్న ఫలితాలు నాసిరకంగా ఉన్నాయంటే పాలకులు ఆ కీలకరంగం పట్ల ఎంత దోషిడీధోరణితో, దుర్మార్గంగా వ్యవహరిస్తున్నారో బోధపడుతుంది.

మనకంటే వెనకబిడిన రాష్ట్రాల్లో విద్యాప్రమాణాలు పెరుగుతుంటే మనరాష్ట్రంలో మాత్రం ఉన్నకొలదీ వెనకపట్టు పడుతోంది ప్రభుత్వ నిర్దిష్టం వల్ల అప్పులు చేసి మరీ పిల్లల్ని ప్రైవేటు సూట్లలో చేర్చి వారి సంఖ్య ఏటా 37.5 శాతం మేర పెరుగుతోంది. ఈ పరిస్థితిని మార్చేందుకు పార్టీలన్నీ నడుంబిగించాలి. ప్రజలకు మేలు చేయాలని ఏ మాత్రం చిత్తపుద్ది ఉన్న ఉచ్చమాలు చేయగలసిన అనలైన రంగాలు విద్య, ఆరోగ్యం వంటి మౌలిక అంశాలు. ప్రభుత్వ- ప్రైవేటు తేడా లేకుండా అందరికీ నాణ్యమైన విద్యను ఉచితంగా అందించేందుకు పార్టీలన్నీ కలిసివచ్చి రాజకీయానికి విద్యను కేంద్రచిందువు చేయాలి.

ప్రజలే ప్రభువులు

పొలాకులు సేవకులే

శశి చెన్నయ్య

భారతదేశం స్వాతంత్ర్యానంతరం మన ప్రజాసామ్రమ్య వ్యవస్థలో ప్రతి ఐదేళ్ళకొకసారి చట్టపథలకు, స్థానికసంస్థలకు ఎన్నికలు వస్తున్నాయి. జాతీయ ప్రాంతీయ పార్టీలు తమ అభ్యర్థులను నామినేషన్ పద్ధతిలో ఎన్నికల బరిలో నిలబెడుతున్నాయి. పేద ప్రజలు ఆనాడు - ఈనాడు ఓటు వేస్తూ వస్తున్నారు. పేద ప్రజలకు మన రాజ్యంగం హక్కులు కల్పించిదని కానీ ప్రజా ప్రతినిధులు మన కొరకు పనిచేస్తారని కాని తెలిసేది కాదు. కొందరు విద్యావంతులు, మేధావులు మన ప్రజాసామ్రమ్యం గురించి తెలిసినా ఈ రాజకీయాలకు మనకు సంబంధం లేదన్నట్లుగా వ్యవహరిస్తూ వచ్చారు. అందుకే పాతతరం రాజకీయాలు కొందరి చెప్పుచేతల్లో, పెత్తుండర్ కుసన్నల్లో కొనసాగాయి. భూస్వామ్యాలు, పెట్టుబడిదారులు, వ్యాపారులు, రౌదీలు ఇప్పడు భూకభూదారులు రాజకీయాల్లో ప్రవేశించారు. ప్రజాప్రతినిధులుగా అప్రజాసామ్యికంగా, ఎన్నికల సంఘాన్ని, ప్రకియను అపహోస్యం చేస్తూ ఓటుకు నోటు, మద్యం, డబ్బును విచ్చులపిడిగా పంచి ఎన్నికెన వారే రాజకీయ నాయకులుగా చెలామణి అవుతున్నారు.

అచేతన స్థితిలో ఉన్న ప్రజల అమాయకత్వం, అజ్ఞానాన్ని బలహీనతలను ఆసరా చేసుకుని అధికారం చేజిక్కించుకోవాలని, రాజకీయాల వెనుక దేశ సంపదను కొల్పుకొట్టడానికి, రాజకీయ రంగంలో ప్రవేశించి తమ గుత్తాధిపత్యాన్ని వంశపొరపర్యంగా కొనసాగిస్తున్నారు.

అసలు మనకంటూ ఒక ప్రజాసామ్రమ్య పార్లమెంటరీ వ్యవస్థ ఉండనీ ఎన్నికలు నిర్వహించడానికి ఒక కమిషన్ (స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి గల) ఉందనీ, ఓటు వేయడానికి ఓటరుకు సేవు వుండని శ్రీ టి.ఎస్. శేష్వర వచ్చాక సాధారణ శారునికి అర్థమయింది. కాలక్రమంలో రాజకీయ పార్టీలు ఓటర్లలో వచ్చిన చైతన్యాన్ని పసికట్టి ఎన్నికల ప్రక్రియను అడ్డుకునేందుకు అధికారమే లక్ష్మీగంగా రిగ్రింగులు, బ్యాలోట్ బాస్కులు ఎత్తుకుపోవడం, ప్రత్యర్థులను ఓడించేందుకు కుట్టలు, కుతుంబాలు పన్నేవారు. రాజకీయ పార్టీలు కుల, మత, ప్రాంతీయ ప్రాతిపదికన, సందర్భాన్ని బట్టి పుట్టుకొచ్చాయి. తమ వ్యాపోన్ని మారుస్తూ వచ్చాయి. ఇప్పడు దేశంలో ప్రజలు వర్గాలు, కులాలుగా విడిపోయి అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకోవడానికి పరుగులు తీస్తున్నారు. ఇదంతా పేద ప్రజలను ఉద్దరించడానికి కాదు. అభివృద్ధి చెందిన సమాజం రాజకీయాలకు దూరంగా వుంటూ ఎన్నికలే ఒక బూటకం అని, మన ప్రజాసామ్రమ్య

కులం పునాదులపై ఒక జాతిని కానీ, నీతిని కానీ నిర్మించలేరు!!

-బాబా సాహోబ్ డా॥ బి.ఆర్. అంబేధర్

వ్యవస్థ, చట్టాలు లోపభాయిష్టమని ఎన్నికలకు దూరంగా వుంటున్నారు. కారణం రాజకీయ పార్టీలు, నాయకులు పట్ల విశ్వాసం లేకపోవడం.

ప్రస్తుత రాజకీయాలు పరిశీలించినట్లయితే సామాజిక కార్యకర్తలు, మంచివారు రాజకీయాల్లోకి ప్రవేశించే అవకాశం వుండని సామాన్య జనాన్ని రాకుండా, ధనవంతులకే పార్టీ పదవులు కట్టబెడుతూ వస్తున్నారు. పేద ప్రజలు పాలకులు అయ్యే అవకాశం కోల్పోయి ఓట్లు వేసే ఓటు బ్యాంకుగా మారిపోతున్నారు.

రెండు దశాబ్దాల కాలం నుండి దేశంలో కొత్త పరపడితో రాజకీయ పార్టీలు మరోసారి ప్రజల ముందుకు వచ్చాయి. ప్రజల కొరకే ప్రజాసామ్రమ్యమని, ఓటర్లు దేవుళ్ళు ప్రజల ఆకాంక్షల వేరకే నడుచుకుంటామని నమ్మబలుకుతూ మోసకారితనాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. మతం ఆధారంగా, కులం ఆధారంగా రాజకీయం చేస్తూ ఎవరి సామాజిక వర్గం ఎక్కువుంటే వారు ఏ రాజకీయ పార్టీ అయినా పెట్టివచ్చు. ఓ పార్టీ అధినేత మా కులం వాడయితే, ఆ కులం వారు పెట్టుబడులు పెట్టి మరల అధికారం రాగానే కోట్లు గడించడానికి, పదవులు, అయినవారికి కాంట్రాక్టులు ఇచ్చి దండుకునే అవిసీతి రాజకీయాలకు బాటలు వేస్తున్నారు. ఇప్పుడు రాజకీయ పార్టీలు కులాలు, కుటుంబాలుగా విడిపోయి ఆయా సామాజిక వర్గాలకు

చెందిన క్రీడగా మారాయి. గెలుపు ఎవరిదైనా దోహిడీని కేంద్రంగా చేసుకొని, అవినీతిపరులమయం చేసింది.

విభిన్న పద్ధతిలో ఓటుకు నోటు, మద్యం, కులాల వారీగా, గ్రామాల వారీగా సెటీల్స్ మెంట్లు చేస్తూ దోహిడీలో అందరినీ భాగస్వాములను చేస్తున్నారు. రాజకీయ పార్టీలు కూడా సీట్లు కేటాయించేటప్పుడు కోట్లు ఉన్న వాడికే టికెట్లు - ఏ కులం, ఏ నియోజకవర్గంలో ఎక్కువుంది, గెలుపు ఓటములు శాసించే కులాలు ఎవరు? వారికి ఎటువంటి హామీలు ఇవ్వాలి? ఎన్ని కోట్లు ఖర్చుపెట్టి ఓటులు కొనాలి అనే ఆలోచనలో పడ్డాయి. ముందుగా ఎన్నికల గంటమోగగానే నగరాల్లో జస్తిలను, గ్రామాల్లో పేద ప్రజలైన బిసి, ఎన్.సి, ఎన్.టి, మైనారిటీల బలహీనతలు వీటిని సమరథంతంగా ఎదురోగ్గల నాయకుడు ఎవరు అనే కోణంలో అశ్చర్థుల వేట ప్రారంభిస్తారు.

మన ప్రజాస్వామ్యంలో ఏనాడూ ప్రజల జీవన విధానాన్ని మనోభావాలను, ఆకాంక్షలను మన పాలకులు, నాయకులు గౌరవించకుండా కేవలం ఓట్లు వేసే వారుగా చేసి ఇంచ్చుకొకసారి అధికార మార్పి కోసం కుటులు, కుతంత్రాలతో ఒక దిశా నిర్దేశం లేని రాజకీయాలను చేస్తున్నారు. అందుకే సమాజంలో ఉన్న 90 శాతం మంది మంచివారు రాజకీయాలకు దూరంగా వుంటున్నారనే సత్యాన్ని మనం గ్రహించాలి. దోహిడీ, అవినీతి పోవాలంటే అవినీతి పరులను రాజకీయాల్లోకి రానిప్పుకూడదు. రాజకీయ పార్టీలు, నాయకులు మారనిదే అవినీతి పోదు. ప్రజల చుట్టూ తిరిగే జన రాజకీయం రానిదే ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలకు

విలువ వుండదు. ప్రజలు ఆత్మగౌరవంతో జీవించాలంటే నూతన రాజకీయాలను ఆప్సోనించాలి. అప్పుడే మార్పు సాధ్యం. అందరూ ఎదగడానికి సమాన అవకాశాలు రావాలి. వివక్ష పోవాలంటే దీనికి కావలసిన హాలిక మార్పులు మన వ్యవస్థలో రావాలి. వ్యవస్థక్కుత సంస్కరణలు, లోపభాయిష్టమైన చట్టలు, అభికార వీకేంద్రీకరణ జరగకుండా మనం మంచి రాజకీయాన్ని, నాయకత్వాన్ని ఈ దేశానికి అందించలేము.

మొన్న జరిగిన జిపోచెమ్సి ఎన్నికలు కానీ, గత అసెంబ్లీ, పార్లమెంటు ఎన్నికలు కానిప్పండి పోలింగు సరళిని పరిశీలించినట్లయితే 40-60 శాతం మాత్రమే నవోదు అయ్యంది. ఎక్కువ శాతం పేదప్రజలే, నిరక్షరాస్యలే స్వచ్ఛండంగా పోలింగు స్టేషన్లకు తరలి వెళ్లి ఓటు మేస్తున్నారు. విద్యావంతులు, సంపన్ములు ఎన్నికలకు దూరంగా వుంటూ ప్రజాస్వామ్యాన్ని అపహస్యం చేస్తున్నారు. కారణాలు ఏవైనా కావచ్చు.

ఎందుకంటే ప్రజల అనుభవంలో రాజకీయ పార్టీ నాయకులు ఓటరును ఏనాడు గౌరవించలేదు. మీరు ఓటుకు అమ్ముడుపోవద్దు. బిష్టగూళ్ళలూ మార్చుడ్డు అంటూ, చదువుకున్న విద్యావంతులు చైతన్యవంతులై ఓటు వేస్తున్నారు. పేద ప్రజలైన మీరే ఇలా చేస్తున్నారని అంటుంటారు. కానీ పోలింగురోజు మాత్రం ఓటు వేయడానికి వచ్చేది ఈ పేద ప్రజలే - ఎవరిది తప్పు? తేల్చివలసింది కాలమే. ■

ఆర్టీసీ చార్టీల పెంపు ప్రజారపాఠా వ్యవస్థను ములించ దెబ్బతీసేలూ ఉంట

- లోకసభ్య

పట్టణ ప్రాంతాలవారితోపాటు పల్లెప్రజలకు కూడా భారంగా మారిన ఆర్టీసీ చార్టీల పెంపు పాపానికి ప్రభుత్వంతో పాటు రాష్ట్రంలోని చాలా రాజకీయ పార్టీలు కూడా భాద్యత వహించాలి. ఉర్దుమాల పేరుతో బందులు, రాస్తారోకోలతోపాటు బస్సుల్ని ధ్వంసం చేయటం వల్ల చివరకు చార్టీలు పెంచాలిన పరిస్థితి వచ్చి సామాన్యప్రజలే నలిగిపోతున్నారు. పోటాపోటీ విధ్వంసాలకు పాల్పడి ఇప్పుడోచ్చి ఆర్టీసీ చార్టీలు తగ్గించాలని మళ్ళీ అందోళనలకు దిగటం అయి పార్టీల దగాకోరు వైఫారికి అద్దంపడుతోంది. బందులు, రాస్తారోకోలు, విధ్వంసాల వల్ల సామాన్యలే నష్టపోతారన్న వాస్తవాన్ని గుర్తించి, ఇప్పటికేనా అందోళనలకు, నిరసన వ్యక్తికరణకు ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతుల్ని రూపొందించుకోవాలిన అవసరముంది. ఇందుకోసం పార్టీలన్నీ కలిసి చర్చించుకుని ఒక అంగికారానికి రావాలి.

మరోవైపు, రాష్ట్రంలో ఆర్టీసీ చార్టీల అసాధారణ పెంపు ప్రజారపాఠా వ్యవస్థను బాగుచేసేరీతిలో కాకుండా మరింత

సంక్లోభంలోకి నెఱ్చే రీతిలో ఉంది. పాలనాపరంగా అది పూర్తి బాధ్యతారహిత్వ నిర్ణయం. నగరాల్లో ఇప్పటికే జటిలంగా ఉన్న ట్రాఫిక్ సమస్యను పరిపూరించటానికి ప్రైవేటు వాహనాల వినియోగాన్ని తగ్గించాలి ఉంది. తన అనాలోచిత చర్యల ద్వారా ప్రైవేటు వాహనాల వినియోగాన్ని ప్రభుత్వమే పరోక్షంగా ప్రోత్సహిస్తోంది. దాంతోపాటు, చార్టీలు పెంచినట్లు పాలనారంగంలో నెలకొన్న అస్తవ్యస్తతను కళ్ళకు కడుతోంది. ఆర్టీసీ ఎండీ తీసుకున్న నిర్ణయం ప్రభుత్వానికి తెలియదని రవాణాశాఖ మంత్రి చెప్పటం సరార్పు వైఫల్యాన్ని చెప్పకనే చెప్పుకోవటం. కుడిచేయి ఎం చేస్తోందో ఎడమ చేయికి తెలియకుండా సమస్యలోపంతో పాలనావ్యవస్థ వ్యవహరించటం వల్ల చివరికి ప్రజలే బలిపపులు కావలసి వస్తోంది. ప్రభుత్వం తడ్డణం ఆర్టీసీ చార్టీల భారీ పెంపును వెనక్కిత్తినుకోవాలి. ఆదాయాన్ని పెంచుకునేందుకు సరకు రవాణాలో పన్నుల హేతుబంధీకరణ వంటి ప్రత్యామ్నాయ చర్యల్ని చేపట్టాలి.

వ్రజమ్యం అంటే

రాజకీయ పార్టీలకు సీట్లు - ప్రజలకు పాట్లు?

రాజ్యంగం ద్వారా ఏర్పడిన అంశం శాసన, పరిపాలన, న్యాయవ్యవస్థలతో, పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యమైన మనదేశంలో శాసన వ్యవస్థ చాలముఖుమైనది. మనదేశం భిన్న మతాలు, సంస్కృతులు కథి, భిన్న రాజుల పరిపాలన వ్యవస్థలచే పరిపాలింపబడిన భిన్న ప్రాంతాల కలయిక. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకొని, మన రాజ్యం నిపుణులు అన్ని మతాల సౌభాగ్యత్వం, సంస్కృతులను గౌరవిస్తూ అన్ని ప్రాంతాల ప్రజలు వారి ప్రాంతాల సమస్యలను తమ తమ ప్రాంతాల ప్రతినిధులను చట్ట సభలను ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులలో ఎన్నుకొని, తద్వారా వారి పరిపాలన వారు చేసుకొనే పీలు కల్పించారు. ఇందులో భాగమే స్థానిక ప్రభుత్వాలు.

ప్రజల దైనందిన జీవనంతో నంబింధం ఉన్న విషయాలను అంటే విద్య, వైద్యం, సాగునీరు, తాగునీరు, రవాణా మొదలైనవి స్థానిక ప్రభుత్వాల పరిధిలో ఉంచి, దేశరక్షణ, శాంతి భద్రతలు లాంటి ముఖ్యమైన విషయాలు కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు అప్పగించబడ్డాయి. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు వచ్చిన ఆదాయంలో స్థానిక ప్రభుత్వాలకు వాటి నిధులను ఇవ్వవలసి ఉన్నది. దురదృష్టవశాత్తు 73, 74 రాజ్యంగ సవరణ జరిగిన తరువాత గత 60 సంాల నుండి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నడిపిన సంప్రదాయ రాజకీయ పార్టీలు, స్థానిక ప్రభుత్వాలకు నిధులు చేకూర్చుకుండా స్థానిక ప్రభుత్వాల పరిధిలోని అంశాలపై కూడా అజామాయిపీ చెలాయిస్తూ వచ్చాయి. దానివలన అధికారం కేంద్రికృతమై ప్రజలు తమ దైనందిన అవసరాలకు కూడ ప్రభుత్వాలపై ఆధారపడి తమ ప్రతినిధుల చుట్టూ తిరుగుతూ యాచకులుగా మారవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి.

ప్రజల అవసరాల నిమిత్తం ప్రభుత్వం పెట్టే ఖర్చును ప్రజల అవసరాలకు సంబంధం లేకుండా, సంప్రదాయ రాజకీయ పార్టీల పుణ్యమా అని చట్ట సభలు రాజకీయ

- అనుమోదు రాఘవయ్య

వ్యాపార ప్రతినిధుల సభలుగా మార్కెట్లలో అన్ని పార్టీల కోట్లు ఖర్చుపెడుతున్నాయి. అంటే ప్రభుత్వాలు ఖర్చు పెట్టే ప్రజాధనంపై పెత్తనం కొరకే అన్నది జగమెరిగిన సత్యం. ఇటీవల దీనిని మనము ప్రత్యక్షంగా చూశాం. దివంగత నేత స్వార్థియ దా॥ రాజజేఖర రెడ్డి మరణాంతరం మన రాష్ట్రం, లో మన పొరుగు రాష్ట్రమైన కర్నాటకలో ప్రభుత్వ అస్థిరతకు జరిగిన రాజకీయ ఉదాంతాలు తార్కాం. రాజకీయం మాటున సంపాదించిన ధనంతో కొంతమంది వ్యక్తులు ప్రభుత్వాలను శాసించే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. అంటే ఆ వ్యక్తులకు మద్దతిస్తున్న ప్రజా ప్రతినిధుల నంఖ్య ప్రభుత్వాలను నడుపుటకు రాజకీయ పార్టీలకు అవసరమైన సంఖ్యను ప్రభావితం చేస్తున్నది. కాబట్టి ఈ దుష్పరిణామాలు ఏర్పడుతున్నాయి. దురదృష్టవశాత్తు ప్రచార సాధనాలు కూడా ఈ సీట్ల రాజకీయ త్రీడనే ప్రజల మనస్సులోకి చొప్పిస్తున్నాయి. ఈవిధంగా ప్రజాస్వామ్య సూటి అంటే ప్రజలు తమను తాము పరిపాలించుకోవటము తప్పుడారి పట్టి, రాజకీయ పార్టీలు అధికారము పొందుట నిలుపుకొనుటకు అవసరమైన సీట్ల త్రీడగా మారినది. దీని ఫలితమే ప్రస్తుత రాష్ట్ర పరిణామాలు.

పై పరిస్థితులు ప్రతి ఒక్కరికి విదితమే. అందరూ ప్రత్యక్షంగానో, వరోక్కంగానో బాధితులే! మార్చును కోరుకొనేవారే. కానీ దురదృష్టవశాత్తు సంప్రదాయ రాజకీయ పార్టీలు నడుపుతున్న సీట్ల గారడీకి మోసపోతూ ఎన్నికల్లో మంచి పార్టీలకు ఓటు వేస్తే వృధా అని కొంతమంది, రాజకీయాలను విమర్శిస్తూ ఎన్నికలలో ఓటు హక్కును వినియూగించకుండా తమ బాధ్యతను మరచి కొంతమంది, ఈ సీట్ల రాజకీయానికి అవకాశమిస్తున్నారు.

సీట్ల రాజకీయానికి చరమగీతం పాడదాం. ప్రజాస్వామ్య సూటిని కాపాడదాం ఇది మన అందరి గురుతర బాధ్యత. ■

మీడియా నియంత్రణకు జాతీయస్థాయిలో

స్వయంప్రతిపత్తి గల యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి

వ్యక్తి స్నేతంత్రాన్ని మించిన స్వేచ్ఛ మీడియాకు ఉండదు, వాక్ స్నేతంత్రాన్ని కల్పిస్తున్న రాజ్యంగంలోని 19 (1) (ఎ) అధికరణం కిందే పత్రికాస్వేచ్ఛ కూడా ఉంటుంది. కాబట్టి మీడియా కూడా బాధ్యతాయుతమైన పొరుడిలా వ్యవహారించి సమాజహితానికి కృషి చేయాలి. వైవన్ హత్యకు రిలయ్స్ న్నీ సంస్థ కుట్ట అనే వార్తను కొన్ని ఛానళ్లు పదేపదే ప్రసారం చేయటం, అది చూసి 7వతేడీ రాత్రి రాష్ట్రప్రాప్తంగా విధ్వంసాలు జరగటం మీడియా తన పరిధిని ఉల్లంఘించటమే.

మీడియాకు స్వీయానియంత్రణ ఉండాలన్న మాటలు చాలవని ఈ ఉండతం తాజాగా మరోమారు రుజువు చేసింది. ముఖ్యంగా ఎలక్ట్రోనిక్ మీడియా అదుపుతస్సే రీషిల్ వెళ్లోంది. రేటింగ్ కోసం యుద్ధంలో ఏదోకరూపంలో ప్రజల్ని ఆకట్టుకోవాలన్న ధోరజితో బాధ్యతా రహితంగా వ్యవహారిస్తోంది. రెచ్చగొట్టే, నిరాధార వార్తలను ప్రసారం చేస్తున్న టీవీ ఛానల్స్‌ను మూసివేస్తే రాష్ట్రంలో రాజకీయ సంక్షోభం కొంత సమసిపోతుందన్న భావన ప్రజల్లో పాతుకుపోతోంది. రాజకీయానికి, మీడియాకి మధ్య తేడాలేకుండా పోవటం, రాజకీయాన్ని మీడియా శాసించటం, మీడియాని రాజకీయం శాసించటం అలాంటి ప్రమాదకర ధోరణలకు దారితీస్తోంది. దాంతోపాటు అడ్డదారుల్లో వేలకోట్లు దండుకోవటానికి, దండుకున్న డబ్బుతో రాజకీయాల్లో ఎదగటానికి మీడియాను ఓ ఆయధంగా ఉపయోగించుకుంటున్నారు. డబ్బుశక్తికి - మీడియాకు మధ్య తేడా లేకుండా పోయింది. మరోవైపు, వార్తాఛానళ్లు మరీ ఎక్కువైపోవటంతో మనుగడ కోసం విలువలకు తిలోదకాలిచ్చి కనీస వాస్తవాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా ప్రసారం చేసేస్తున్నారు. వ్యక్తిగతంగా చాలామంది జర్నలిస్టులకు విజ్ఞత ఉన్నా, వారు కూడా ఆ వ్యవస్థలో కూరుకుపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

మీడియాకు విశ్వసనీయత, జవాబుదారీతనం, బాధ్యత తప్పనిసరిగా ఉండాల్ని లక్షణాలు. సమాజ అవసరాలు,

మీడియాకు విశ్వసనీయత, జవాబుదారీతనం, బాధ్యత తప్పని సరిగా ఉండాల్ని లక్షణాలు. సమాజ అవసరాలు, రాజ్యంగ విలువలు ప్రాతిపదికన వార్తల్ని కార్యతమాల్ని అందించాలి.

రాజ్యంగ విలువలు ప్రాతిపదికన వార్తల్ని, కార్యక్రమాల్ని అందించాలి. వైవన్ హత్యకు కుట్ట జరిగిందనుకుంటున్నా, లేదా అని ఎన్.ఎం.ఎన్ పోల్స్ నిర్వహించటం బాధ్యతాయుత జర్నలిజం కాదు, కుట్ట అనుమానాలు సమగ్ర విచారణలో నిగ్రషేలాల్ని అంశాలు. వాస్తవాల్ని ప్రజలకు ఉపయోగపడే అంశాల్ని ఆసక్తికరంగా, స్థాపనాత్మకంగా చూపించే కసరత్తు చేయగల శక్తిలేకే నాణ్యతారహిత జర్నలిజాల్ని ప్రచరిస్తున్నారు. ప్రజల పట్ల బాధ్యత లేకుండా ఏదిపడితే అది ప్రసారం చేయకూడదు. వాస్తవాల్ని ధృవీకరించుకోకుండా వార్తల్ని ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లే బాధ్యతారాహిత్యం ఎంతమాత్రం క్షమార్థం కాదు. “పనికిమాలినవాడు చెత్తాచెదారం మాట్లాడితే చూపటం,

దానికి సమాధానమివ్వాలని ఇంకొకర్ని అడగటం, ఈరెంటినీ పదేపదే చూపి జనాన్ని వెప్రెకిగ్యంచటం వంటి కార్యక్రమాల్ని ఖచ్చితంగా మీడియా నియంత్రించుకోవాలి”. అలాగే ఒక విషయం నిజమే అయినప్పటికీ పదేపదే ప్రసారాలు చేసి ప్రజల్లో ఉద్దేశించాలి.

నింపకుండా మీడియానే బాధ్యత తీసుకోవాలి.

మీడియా బాధ్యతారాహిత్యంగా వ్యవహారించకుండా చూసేందుకు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవాలో దేశవ్యాప్తంగా ఆలోచన చేయాలి. ఇప్పుడున్న కేబుల్ చట్టాలను కలినంగా అమలు చేయటంతోపాటు జాతీయ స్థాయిలో ఓ స్వయంప్రతి గల నియంత్రణా యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. గీత దాటిన ఛానళ్లను ఆర్థికంగా శిక్ష విధించాలి. ఎలక్ట్రోనిక్ మీడియా ప్రభావం త్వరితగతిన వ్యాపించి ఆర్థికంగా, ఇతర రూపాల్లో పెద్దవెతున ప్రభావం చూపుతుంది కాబట్టి శిక్షలు మరింత కలినంగా ఉండాలి. రాజకీయపార్టీలు చేసే బందీలు, రాస్తారోకోల వల్ల కలిగిన నష్టాన్ని వారి నుంచే వసూలు చేయాలని సుప్రీంకోర్సు తీర్పునిచ్చింది. అదేరీతిలో ఛానళ్ల వల్ల కలిగిన నష్టాన్ని కూడా వారి నుంచే వసూలు చేయాలి. అలా అరుదుగానే అయినా కొన్ని ఛానళ్ల విషయంలో వ్యవహారిస్తే, కొంతమేరక్కొనా పెడధోరణల్ని అరికట్టగలం. ■

నాయకత్వమంటే....?

చిట్టికవ వెంకటరమణ

నాయకత్వమంటే ఉప్పుడి ప్రయోజనాల కోసం నలుగురినీ ఉత్సేజిపరచటం, నాయకత్వమంటే ఉత్సాహాభరితంగా ముందుకు సాగటం, మిగతావారిని ప్రోత్సహించటం, నాయకత్వమంటే... సమస్యను ముందుండి ఎదురించటం, ఫలితాన్ని నలుగురికి వంచటం.

నాయకత్వమంటే... ఆజ్ఞలు జారీచేయటం కాదు. నాయకత్వం అంటే అజమాయిపీ, కరపెత్తనం కాదు. దురదృష్టపవశాత్మా చాలామంది ఆ బ్రహ్మలోను ఉన్నారు. దానికి కారణం చూసిన సినిమాలు, చదివిన పుస్తకాలు, విన్న విషయాలు కావచ్చు.

నాయకత్వమంటే ఒక హోదా కాదు. అది ఒక బాధ్యత.

ఈ సమాజంలో మంచిచెడుల మధ్య తారతమ్యం, న్యాయాన్యాయాల మధ్య వ్యత్యాసం, ధర్మధర్మ విచక్షణ అందరికి తెలుసు. మనలో చాలామంది అన్యాయం, అధర్మం రాజ్యమేలుతున్నప్పుడు హోసంగా ఉంటారు. కొంతమంది చెడు వైపు ఆకర్షితులవుతారు. కానీ, మంచిని, న్యాయాన్ని, ధర్మాన్ని రక్షించడానికి నిలబడరు. కారణం... మానసిక దౌర్జన్యం. వారిని వారి మానసిక దౌర్జన్యం, పిరికితనం, చేతకానితనం, విధికి బంది అయ్యే వారి అలోచనా విధానాన్ని నుండి బయటకు లాగి న్యాయాన్ని ధర్మాన్ని, మంచిని రక్షించడానికి నిలబడేలా చేసే ప్రక్రియ నాయకత్వం. అలా చేయగలిగిన వాడే నిజమయిన నాయకుడు.

నేడు... మనదేశంలో అనేక సమస్యలు చెడ్డ రాజకీయం నుండి ఉప్పువించినవే. ఆ విషయం మనకందరికి తెలుసు. ప్రస్తుత స్వార్థ, నేరమయ రాజకీయాల్ని, రాజకీయ నాయకుల్ని విమర్శించని వారు మనలో ఎవరూ లేరనేది అతిశయ్యాకీ కాదు. పుంఖానుపుంఖాలుగా విమర్శించి మానసిక సంతృప్తి పొందటం చాలా మంది చేసే వని కానీ, ఆ చెడ్డ రాజకీయాన్ని సంసృంచాలనుకునే సంకల్పం ఉండి ఆ ప్రయత్నంలో మిగతా వారినందరినీ ఉత్సాహపరచి, ఉత్సేజిపరిచి, భాగస్వాములను చేసేదే నాయకత్వం.

నాయకత్వం అనేది వారసత్వం కాదు. తండ్రి నాయకుడైతే.. కొడుకు నాయకుడవ్వాలని లేదు. అలాగే తండ్రి నాయకుడు కాకపోతే, కొడుకు నాయకుడు కాకూడదని లేదు. నాయకత్వం అనేది కుల, మత, ప్రాంత, భాషా, వయో, జ్ఞానం విషయాలకు సంబంధించినది కాదు. ప్రవంచ చరిత్రలో ఎంతోమంది నాయకులు అందించిన పట్టిష్టమైన నాయకత్వం వల్లనే... సమాజంలో ఎంతో మరోభివృద్ధి సాధించి ముందుకు సాగుతున్నాం. అలాంటి నాయకత్వం అందించే శక్తి సామర్థ్యాలు మనలో అందరికి ఉన్నాయి. కావల్సిదల్ల శైర్యంగా నిలబడదం బాధ్యత తీసుకోవడం, అన్యాయాన్ని ఎదురించటం, నిబద్ధతతో విలువల కోసం పోరాడటం. ■

ఇజ్మైన నాయకత్వం ప్రజల్ని మంసుకి నడిపించడంలో వీంటుండి తప్ప తాత్కాలిక ఉద్దేశ్యాలకు లోన్హిఫంలో వీండుము

పాట్లీ జెండా చిహ్నం

- పాట్లీ జెండాయే పాట్లీ లోగో (ఇప్పుడం)గా కూడా వుంటుంది.
- లోగో ఏ సైజులో ఉన్నా వెడల్పు (ఎత్తు), పాడపుల నిష్పత్తి 2 : 3 ఉండాలి.
- పాట్లీ జెండా బీర్భుచురప్రాకారంలో, ముదురు నీలంరంగులో వుంటుంది. మధ్యలో తెల్లని వృత్తం వుంటుంది. ఆ వృత్తం మధ్యలో విధుకోణాల నక్షత్రం జెండా రంగులోనే వుంటుంది. పాట్లీ జెండా అమలక, కొలతలు, నిష్పత్తి, రంగులు నిబంధనల ప్రకారం వుండాలి.
- అన్ని ప్రపాహిలను తనలో కలుపుకొనే మహాసాగరం స్వభావానికి, విస్తుతికి, లేతుకు ప్రతీకగా ముదురు నీలంరంగు వుంటుంది.
- పాట్లీ తాత్కాలికంగా వచ్చిపోయే మెరుపులకు కాక సుధూర లక్ష్మీల కాంతుల ప్రాతిపదికగా లక్ష్మీసాధన క్రమాన్ని నిర్ద్యయించుకుంటుందని విధుకోణాల నక్షత్రం చెబుతోంది. నిజమైన ప్రజాసాంఘమ్యానికి మూలస్థంబాలైన స్వచ్ఛ, స్వప్రాపాలన, పారసాధికారత, చట్టబద్ధపాలన స్వయంబిద్ధుబాటు; ఈ విధించికి నక్షత్రంలోని విధుకోణాలు ప్రతీకలు.
- పాట్లీ చిహ్నాలోని తెల్లని వృత్తం స్వచ్ఛతకు ప్రతీక. మతం, ప్రాంతం, కులం, భాష, విశ్వాసాల భాన్ధత్తుంలోని ఏకత్వానికి ఈ తెలుపురంగు ప్రతీకగా వుంటుంది.

వ్రిక్షాలీన్

- చామర్త్రి మానస

కార్బోల్సు దాటి వచ్చి దేశమంతా ప్యూరానం చేస్తున్న ఉగ్రవాదాన్ని
కళ్ళముందే కరుణ మరిచి కార్బోచ్చులు రెపుతున్న కులమతోన్నాదాన్ని
పిలికితనం పరదా చాటున ప్రతిఫలించక వచిలేయకుంటే
నా ప్రాణమెక్కడ ప్రతీకారానికి బలవుతుందినని మధనవదే
నవతరపు ప్రతినిధిని నేను!

అసాంఘిక శక్తులకు, అవినీతికి - అసాంవేతకు తలొంచక
విలువలకు నిలబడ్డవాడు నిలవెల్లా కాలిపాఠితుంటే
సామయంబించడం కన్నా సాక్షంతో న్యాయం నిలబెట్టడం కన్నా
ఆత్మరక్షణే జీవిత లక్ష్మణగా భావించే
స్వతంత్ర భారత సంటు పౌరుణ్ణి నేను!

నా సాప్తరాణ్ణి పిలికితనాన్ని అసరాగా చేసుకుని
అక్కాపు అంచుల దాకా పాకి కీటి పడగలు విప్పిన అన్యాయం
హాతాత్మగా బుసలు కొడుతూ నాకేనే తిలగినపుడు
కసిగా నన్న కాబీసినప్పదు....

వేసవేల ప్రాణ పత్రాలపై మృత్యు సంతకం లిభించే రాక్షసశ్వం
నా తోటివాళ్ళ కలలనీ, కస్తువాళ్ళనీ కళ్ళ ముందే కాళ్ళేస్తుంటే
ఎగెసిపడుతున్న ఆవేపు అలలను అప్పటికప్పదే అణగదొక్కి
మానవత్వపు తీరాల నుండి నేను మానంగా నిప్పుమిస్తుంటే...

ఆ ఓటమని విజయగ్రూహంతో తిలకించిన తీవ్రవాదం
ఈ ఉదయం నీవంతేసంటూ వాకిట్లోకాచ్చి
'నా' అన్న వాళ్ళందరినీ వెంటిసుకుపాఠు
జంటరైన నావైపు చూసి నిర్మయగా నవ్వినపుడు...
అప్పుడు... సరిగ్గా... అప్పుడు...

నిస్సహియుడనై కుమివిపాఠియనపుడు...
నిశ్శబ్దంగా నేను రోధించినపుడు
అసరా ఇచ్చే చేతి కిసం అశగా ఎదురు చూస్తున్నప్పదు
నాలాగే సాప్తరాణంతో సంకోచించిన మనసులన్నీ
నిర్మించా పక్కకు తప్పకుపాఠుంటే
వాళ్ళలో మెరుస్తున్న నా ప్రతిజంబాన్ని చూస్తూ
పశ్చాత్తాప పడదమే తప్ప నించించలేనింక...!!

ఏ బాధ్యతా లేని పౌరుల్లా
నిర్భజ్ఞా ఓట్లోన్న అమ్మేసుకున్నాడు
ఖజానా కొల్లగోట్టే హక్కాక్షాపే కొనుక్కున్న నేతలను
న్యాయం చేయలేమంటూ ఎలా నిలచియగలనింక?!

అందుకే నా అంతర్లేత్తపు రెప్పలు మూడి ఈ దురవస్థనిచ్చిన
స్వప్న సంభిధితము నేనే పదుల్లుకుంటున్నాను
శ్రేర్యం ఒకటి సైన్యంగా మాలప వేళ
నన్న నిర్భంచించిన శ్యంఖలాలేవే తెంచుకుంటున్నాను!

రాలిపడె ప్రతి కస్తుటి చుక్కా
ఖాడ్చంగా మాల తోదోస్తాసంటుంటే
ఎగెసిగిపడుతున్న ఆవేశమంతా
అగ్నిప్రాతమై బద్ధలపుతుంటే...

అన్యాయానికి లవినీతికి
ఎదురుపడ్డ ప్రతి ఉన్నాదానికి
హింసకి సాప్తరాణికి
రాక్షసశ్వం పెంచి పాపించే రాజకీయాలకీ
చరమగీతం పాదెందుకు పల్లవి రచిస్తాను
అధర్యం రూపుమాపే ప్రక్కాలన ప్రారంభస్తాను!!

శతాబ్దాల బాసినప్పపు చరిత్ర తిరగరాసేందుకు
మరో మార్పేలికి అపకాశం రాకుండా ఆపేందుకు
నెత్తురీదుతున్న శాంతి కపాఠానికి సమైక్యా సంజీవని అంచించి
సజీవంగా మరో తరానికి అప్పజ్యేష్టిందుకు
మనసు మనసుని కప్పిసిన అవివేపు పారలు చీల్చుకుని
ఒక లికొకరు తోదుండాలనే సూప్రతి నిండాలని మొదలెట్టే
మహాయజ్ఞాంలో...
నా ధమమలనీ సిరలనీ పెనవేసి వత్తులు చేసి
చైతన్య జీవీతులను వెలిగించే తీరతాను!
ఆ మహాజ్యాలలో ద్రగ్గమపుతున్న ఉన్నాదాలన్నించేనీ చూస్తూ...
ఆ వెనుకగా విషప్పంగా వినవస్తున్న స్వేచ్ఛగీతాన్ని ఆలకిస్తూ...
అనందంగా అస్త్రమిస్తాను...!!

**జాతీయతా భావానికి ప్రతీక - ఆరు దశాబ్దాల
మన జాతీయగీతం - జనగణమన**

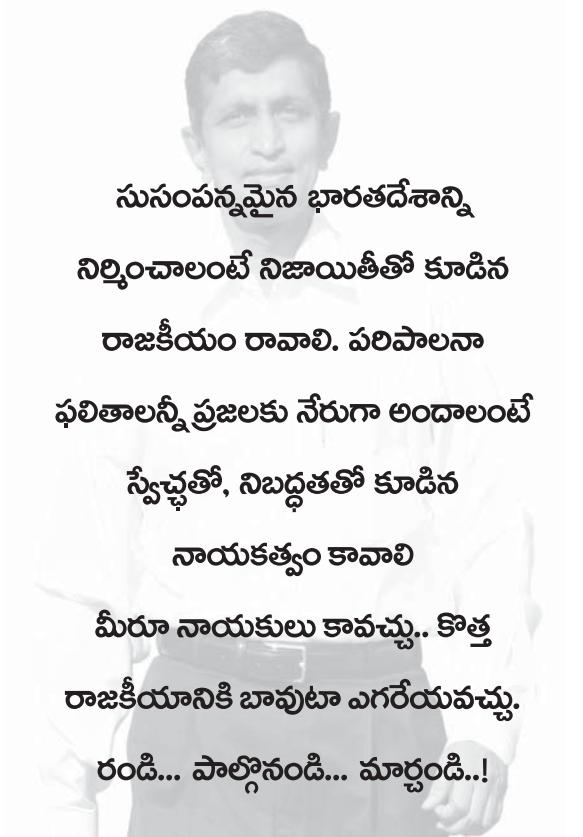
జనవరి 24వ తేదీ 2010కి జాతీయగీతంగా 'జనగణమన' ను అమోదించి 60 సంాలు పూర్వులున సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని లోకసత్తా పార్టీ రాష్ట్రంలో జాతీయభావనను మరింత పెంపాందించే ఉద్దేశంతో జనవరి 24న సామూహిక జాతీయగీతాలాపన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. స్వాత్మక్కు, కాలేజీలు, ప్రజాపాత సంస్థలు, సంఘాలు, ప్రజల సహకారంతో బహిరంగ ప్రదేశాలలో గుమిగుడి లేదా మానవహోరాల రూపంలో నిలబడి జాతీయగీతాన్ని ఆలపించే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. లోకసత్తా పార్టీ జిల్లా, నియోజకవర్గ, పట్టణ, మండల, గ్రామశాఖల అధ్వర్యాలలో ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి విజయవంతం చేయమని కోరుతున్నాం.

మహిళానుత్తా, యమవస్తు శాఖలు కూడా ఈ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుకుని రాష్ట్రమంతటా నిర్వహించి విజయవంతం చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాం. ఈ కార్యక్రమాన్ని విన్మాత్వాగా నిర్వహించే శాఖలను ప్రత్యేకంగా గుర్తించి మన లోకసత్తా పార్టీ రాష్ట్రాంధ్యాయ సమావేశాలలో ప్రత్యేకంగా అభినందించడం జరుగుతుంది.

60 సంపంతాల భారత రాజ్యాంగం - లిప్పిక్

జనవరి 26, 2010 సంా స్వాతంత్ర భారత దేశం తన 60 సంవత్సరాల రిపబ్లిక్ దినోత్సవాన్ని చేసుకొంటున్న చారిత్రక సమయం. మహారాజు స్వత రాజ్యాంగాన్ని అమోదించుకొని ఆరు దశాబ్దాలు పూర్తి చేసుకొంటున్న ఈ శుభ సందర్భంలో ఒకసారి దేశ ప్రజలందరూ భారతరాజ్యాంగ స్వాతిని అవగతం చేసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ప్రజలకు, ప్రత్యేకంగా యమవత్తి రాజ్యాంగం గురించి తెలియ చెప్పవలసిన అవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది. ఈ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని లోకసత్తా పార్టీ రాష్ట్రమంతటా జిల్లా, మండల, పట్టణ, నియోజకవర్గ, గ్రామశాఖలు, మహిళానుత్తా, యమవస్తు శాఖలు సాధ్యమైనన్ని చోట్లు 'రాజ్యాంగం'పై చర్చలు, ప్రజలకు అవగాహన కలిగించే కార్యక్రమాలు, కాలేజీలలో చదువుతున్న యువతీ, యువకులకు వక్తృత్వపోటీలు, క్లీష్ట పోటీలు నిర్వహించి భారత రిపబ్లిక్ వార్షికోత్సవాలను వానంగా జరువవలసినదిగా కోరుతున్నాం. వక్తృత్వపోటీలు, క్లీష్ట పోటీలలో ప్రథమ, ద్వితీయ బహుమతులుగా లోకసత్తా పార్టీ అధ్యక్షులు డా॥జయప్రకాష్ నారాయణ్ సంతకంతో కూడిన 'భారత రాజ్యాంగ' ప్రతులను బహుకరించడం జరుగుతుంది. పోటీలను నిర్వహించే ప్రాంతాలలో కరపత్రములు వేసి ఒక వారం రోజుల ముందుగా వాటిని పార్టీ కేంద్రకార్యాలయమునకు పంపినట్లయితే పుస్తకములు మీకు వంప బడతాంయి. కాబట్టి ఈ కార్యక్రమమను విజయవంతముగా నిర్వహించవలసినదిగా కోరడమైనది.

పై.డి.రామారావు, 98480 80867, వి.ఎలక్ష్మీ బాలాజీ 93933 93096

సుసంపన్నమైన భారతదేశాన్ని

నిర్మించాలంటే నిజాయతీతో కూడిన

రాజకీయం రావాలి. పరిపాలనా

ఫలితాలన్నీ ప్రజలకు నేరుగా అందాలంటే

స్వేచ్ఛతో, నిబధ్యతతో కూడిన

నాయకత్వం కావాలి

మీరూ నాయకులు కావచ్చు.. కొత్త

రాజకీయానికి బాపుటా ఎగరేయవచ్చు.

రండి... పాల్గొనండి... మార్చండి..!

లోకసత్తా పార్టీ

ఎగ్జిక్యూటివ్ సబ్యత్వం

సభ్యులే పాట్లని

నాంతం చేసుకుంటారు,

పాట్లని నిర్దేశిస్తారు,

పాట్లకి నాయకత్వం వహిస్తారు.

వాళ్ళే పాట్లకి నిధులిస్తారు.

టెలిఫోన్: 040 - 4040 5050

Email: members@loksatta.org

URL: www.loksatta.org/executivemembers

సిటీజన్ చార్టర్లు

సిటీజన్ చార్టర్లు అంటే పొరనేవా పత్రాలు. ప్రతి ప్రభుత్వ కార్బూలయం ప్రజలకు అందించే సేవల వివరాలు, వాటిని అందించడానికి పట్టే సమాయాన్ని తెలియజేసే పత్రం.

ప్రభుత్వ కార్బూలయాలు, పరిపాలనా యంత్రాగం ప్రజల కోసం, ప్రజల సామ్యతో నడుస్తున్నాయి. అందుచేత ప్రజలకు సేవలు అందించే జవాబుదారీతనం ప్రతి కార్బూలయానికి వుండితీరాలి. అందుకోసం రూపొందించినవే సిటీజన్ చార్టర్లు.

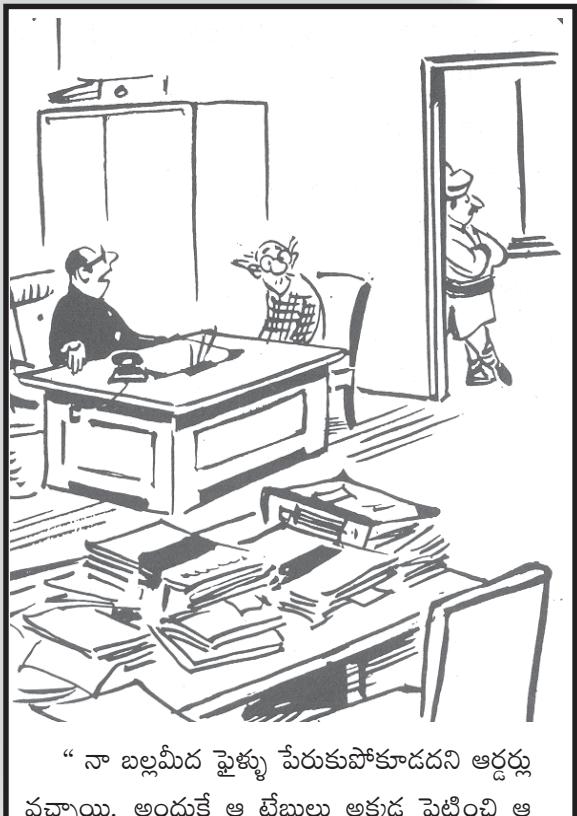
సిటీజన్ చార్టర్లు ఇలా వుండాలి :

- ప్రతి ప్రభుత్వ కార్బూలయం విధిగా అందించే సేవల పట్టిక ఉండాలి.
- ఏ సేవ ప్రజలకు ఎన్ని రోజులలో అందించేది ఉండాలి.
- నిర్దిష్టమైన దరఖాస్తు వుండాలి, దరఖాస్తుదారునికి రశీదు ఇవ్వాలి.
- గడువులోగా సేవ అందించకపోతే ప్రతిరోజు ఆలస్యానికి ప్రజలకు పరిహారం చెల్లించాలి.
- ప్రజలకు అత్యవసర సేవలకోసం నామమాత్రపు రుసుంతో తత్కాల్ పద్ధతి ఉండాలి.
- ప్రతి కార్బూలయంలో అన్ని దరఖాస్తులు స్వీకరించడానికి అన్ని సేవలు అందించడానికి ఒక పోరాటం వుండాలి.

రాష్ట్రంలో ఇలాంటి పోరాట సేవపత్రాల ఏర్పాటు కోసం లోకసభలు ఉద్యమం కృషి చేసి కొన్ని విజయాలు సాధించింది. ఇప్పుడు అన్ని ప్రభుత్వ కార్బూలయాలలోనూ పేరుకి సిటీజన్ చార్టర్లు వున్నాయి. ప్రభుత్వానికి రాజకీయ సంకల్పం లేకపోవడం వల్ల అని అమలు కావడం లేదు. ఉన్నంతలో మునిపాలిటీలు / కార్బూలేషనల్లో ప్రకటించిన సిటీజన్ చార్టర్లు కాస్త మెరుగుగా ఉన్నాయి. అయితే కేవలం 5 సేవలకే ఈ పద్ధతిని పరిమితం చేశారు. పోరాట కేంద్రం ఏర్పాటు. దరఖాస్తు దారునికి రశీదు ఇచ్చే పద్ధతి ఆలస్యానికి ప్రతిరోజుకి 50 రూపాయలు ప్రజలకు పరిహారం చెల్లించే పద్ధతి వున్నాయి. కొంతమేరకు ప్రజలకు ఉపయోగపడుతున్నాయి. ■

ఉదాహరణకి మారు ఒక మునిపాలిటీలో జనన సర్కిఫికేటుకు దరఖాస్తు చేస్తే రశీదు పొందవచ్చు. 5 రోజుల గడువులోగా మింకు సర్కిఫికేటు ఇవ్వకపోతే ప్రతిరోజు ఆలస్యానికి 50 రూపాయలు మింకు పరిహారంగా ఇస్తారు. ఈ పరిహారాన్ని ముందుగా మునిపాలిటీ మింకు చెల్లించి తర్వాత దీనికి బాధ్యతన ఉద్యోగి జీతం నుండి రాబట్టుకుంటారు.

అన్ని ప్రభుత్వ కార్బూలయాలలో సిటీజన్ చార్టర్లను అమలు చేస్తే ప్రజలు తమ పనుల కోసం కార్బూలయాల చుట్టూ తిరుగుడు పూర్తిగా తొలగిపోతుంది.

“ నా బల్లమీద పైక్కు పేరుకుపోకూడదని ఆర్దర్లు వచ్చాయి. అందుకే ఆ బేటులు అక్కడ పెట్టించి ఆ పైక్కు అన్నింటిని అక్కడికి చేర్చించాము ”

స్వతంత్ర భారతావనికి అరవై రెండేళ్ళు.... ఇంకెన్స్‌ళ్ళు ఈ అవినీతి సంకెళ్ళు

వివక్క లేని సమాజం - అందలకీ సమన్యాయం

రిజిస్టర్డ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
లోకసత్తా విధానం

అన్న వర్ణాలు, మతాల మధ్య సుహృదాభావం

- కార్తీక చంద్ర

2009... ఆగస్టులో దళిత త్రైస్తవల్ని యస్.సి జాబితాలో చేర్చాలని అసెంబ్లీ తీర్మానం చేయటం... డిసెంబర్లో దళిత త్రైస్తవలకు, దళిత ముఖ్యంలకు యస్.సి హోదా కల్పించాలన్న రంగసాధ్ మిశ్రా కమీషన్ నివేదికను పార్థమెంటులో ప్రవేశపెట్టటం...

తాత్కాలిక లభ్యి కోసం, అధికారం కోసం ఎంతకైనా తెగించటం పాతరాజకీయం స్వభావం. అందులో భాగంగానే కులాన్ని ఓ ఆయుధంగా ఉపయోగించుకుంటున్నారు. కులాల మధ్య చిచ్చుపెట్టటానికి రిజర్వేషన్సు ఓ ఆప్రంగా ప్రయోగిస్తున్నారు. ఏ కులనిర్మాలన కోసమైతే మన రాజ్యాంగినిరూతులు రిజర్వేషన్సు పెట్టారో, ఆ లక్ష్యం శాశ్వతంగా నెరవేరకుండా కులాన్ని స్థిరీకరించేందుకు శాయశక్తులూ ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇందుకోసం కులాలు, మతాల మధ్య రకరకాలుగా చిమ్ముపెడుతున్నారు. ఓట్ల కోసం మేలుచేసినట్లు నిటిస్తున్నారు. ఈ పాతరాజకీయం వల్లే స్వాతంత్ర్యం వచ్చి, రిజర్వేషన్సు పెట్టి ఇన్ని దశాబ్దాలు గడిచినా అణగారినవర్గాల్లో 95శాతమంది ఇంకా దుర్వరజీవితాల్నే గడుపుతున్నారు. ఓ పక్క సమాజంలో సంపద పెరుగుతుంటే, వీరు మాత్రం యాచకుల్లనే బఱుకుతున్నారు. తలెత్తితే కొట్టుకనే గుమ్మంతో ఉండే ఇల్లు, రోజువారీ జీవితం గడవటానికి ఏరోజుకారోజు ప్రభుత్వం ఇచ్చే సభ్యుడీలు, ఇతర అవకాశాలు, వీటన్నిటి గురించీ ఆలోచించకుండా మత్తులో ఉండేందుకు విరివిగా మధ్యం అందుబాటు... ఇదే కోట్లమంది అణగారిన వర్గాల వారి జీవితం. కులనిర్మాలన ఈ పాతరాజకీయంతో సాధ్యంకాదని తేలిపోయింది. కులనిర్మాలన చేసి ప్రతి బిడ్డా ఆత్మగౌరవంతో ఎదిగే అవకాశాలు కల్పించే శక్తి కొత్తరాజకీయంతోనే సాధ్యం. ఆ కొత్త రాజకీయం కోసం రెండో స్వాతంత్ర్యపోరాటం చేసేనే పుట్టుకతో వివక్కలేకుండా ప్రతి బిడ్డా ఎదిగే సమాజాన్ని సృష్టించుకోగలం.

ఒకరి ప్రయోజనం మరొకరికి నష్టం కాకుండా భిన్నవర్గాల మధ్య సమన్వయం సాధిస్తా, ఉన్న పరిమిత వనరుల మధ్య అపరిమిత అవసరాలను తీరుస్తూ అందరికి ఎదిగే అవకాశాలు కల్పించే కొత్తరాజకీయంతో ముందుకొచ్చిన లోకసత్తా పార్టీ... అందులో భాగంగా రిజర్వేషన్స్పై, కులసమస్యాపై సృష్టిమైన విధానాన్ని ప్రకటించింది. రిజర్వేషన్స్పై, కులనిర్మాలనపై ఇతం సృష్టిమైన విధానసమస్త పార్టీ యావతీదేశంలో లోకసత్తా ఒక్కటేనని నిస్సంకోచంగా చెప్పవచ్చు. తాత్కాలిక రాజకీయలల్భి కోసం నటించటం, ప్రజలను మఖ్యపెట్టటటం లేవు కాబట్టే లోకసత్తా ఆ విధానాన్ని అంత సృష్టంగా ప్రకటించింది. అందులో భాగంగానే, దళిత త్రైస్తవల్ని ఎన్.సి (పెద్యాల్డ్ కులాలు) జాబితాలో చేరుస్తూ ఆగస్టు 25, 2009న అంద్రప్రదేశ్ శాసనసభలో చేసిన తీర్మానాన్ని లోకసత్తా పార్టీ స్వప్తంగా వ్యక్తికేంచి, దళితులకి, దళిత త్రైస్తవలకి - ఇరువర్గాలకి న్యాయం చేసే ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారాలని సూచించింది.

కులం అణచివేత నుంచి బైటపడటానికి కొందరు ఎన్.సిలు హిందూ మతం నుంచి త్రైస్తవంలోకి మారి అక్కడా తాము గౌరవంలేకుండా అదేరీతిలో వివక్క గురవుతున్నామని, అందువల్ల తమకు కొన్ని ప్రత్యేక హక్కులు కల్పించాలని దళిత త్రైస్తవులు బ్రిటీషు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. 1919లో సైమన్ కమిషన్ సిఫార్సుతో మతపరమైన రిజర్వేషన్సుకు చట్టం చేశారు. భారత రాజ్యాంగం అమల్లోకి వచ్చాక హిందూమతంలోని ఎన్.సిలకు రిజర్వేషన్సు అమల్లోకి తెచ్చింది. హిందూ సమాజంలో కులం చట్టంలో నలిగిపోతున్న అణగారిన కులాలను ఆ విషవలయం నుంచి తప్పించే లక్ష్యంతోనే పెద్యాల్డ్ జాబితాలో చేర్చి ప్రత్యేకంగా రిజర్వేషన్సు కల్పించారు. బ్రిటీషర్లు కల్పించిన అవకాశాలతో దళిత త్రైస్తవులు హిందూసమాజంలో ఉన్న దళితులకంటే ఎక్కువస్తాయిలో విద్య, అవగాహన, చైతన్యం అందాయి. అందుకే వారి పరిస్థితి హిందూసమాజంలోని దళితుల కంటే మెరుగ్గా ఉంది. అయితే త్రైస్తవంలో ఉన్న తమ పరిస్థితి మెరుగవలేదనే భావన దళిత

దళిత త్రైస్తవల్ని ఎన్.సి (పెద్యాల్డ్ కులాలు) జాబితాలో చేరుస్తూ ఆగస్టు 25, 2009న అంద్రప్రదేశ్ శాసనసభలో చేసిన తీర్మానాన్ని లోకసత్తా పార్టీ స్వప్తంగా వ్యక్తికేంచి, దళితులకి, దళిత త్రైస్తవలకి - ఇరువర్గాలకి న్యాయం చేసే ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారాలని సూచించింది.

క్రెస్టవల్లో పెరుగుతుండటంతో, కొన్నిరాష్ట్రాలు వారికి వెనకబడిన తరగతుల కేటగిరీలో బి.సి-సి విభాగంలో వారికి రిజర్వేషన్ కల్పించాయి. అంద్రప్రదేశ్ 1970లోనే ఆ అవకాశాన్ని కల్పించింది. 1993లో జాతీయ ప్రభుత్వం కూడా దళిత క్రెస్టవులకు ఓటీసీ హోదాను ఇచ్చింది. అయితే ఎన్.సిలకు ఇస్తన్న రిజర్వేషన్సు తమకు కూడా వర్తింపచేయాలనే దిమాండ్ కొనసాగుతోంది. ఈ సమస్యకు శాశ్వత పరిప్ారం వెతుకుదామన్న సంకల్పం లేకుండా, రాజకీయవాదులు దళితులకి, దళిత క్రెస్టవులకి మధ్య చిచ్చుపెట్టి ఉట్టు దండుకునేందుకు దీన్నే ఆయుధంగా ఉపయోగించుకునే ప్రయత్నం మొదలుపెట్టారు.

ఎన్.సిలకు ఇస్తన్న రిజర్వేషన్లు కేవలం రాజ్యాంగంలో పేర్కాన్న హిందూ లేదా దాన్నంచి ఆవిర్ధివించిన మతాలకు మాత్రమే వర్తిస్తాయని, వారు మతం మారితే వారికి రిజర్వేషన్లు వర్తించబోవని 1985లో సూసాయ్ వర్సెన్ భారత ప్రభుత్వం కేసులో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చినా పట్టించుకోకుండా 1989లో వచ్చిన నేషనల్ ప్రంట్ ప్రభుత్వం, ఆ తర్వాత వచ్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం హోమీలు ఇచ్చేశాయి. 1996లో వచ్చిన హీవి నరసింహరావు ప్రభుత్వం దళిత క్రెస్టవులకు ఎన్.సి హోదా ఇచ్చేందుకు బిల్లు కూడా సిద్ధం చేసి చివరి నిమిషంలో లోపాలున్నాయని వెనక్కితగొంది. ఇక అక్కడున్చంచి ఎన్నికల ప్రణాళికల్లో హోమీగా గుప్పించటం మొదలుపెట్టారు. “దళిత క్రెస్టవుల పట్ల వివక్ష ఉంది. మతం మారినా వారిలో చాలామంది పరిస్థితి మారలేదు. అదేసమయంలో ఎన్ని హోదాలో రిజర్వేషన్లు సాధ్యం కాదు. ఏమిటి పరిప్ారం?” అనే యోచన ఆ పాట్లో కొరవడింది.

ఎన్.సిలకుండి లాన్ని హాక్కులతో దళిత క్రెస్టవులకు జ.సి- సి కేటగిరీలో జనాభా ప్రాతిపదికన లిజర్వేషన్లు ఇవ్వాలి

దీనికి పరిప్ారం సాధించాలన్నదే లోక్సినట్లు వాడన... ఆ పరిప్ారంలో భాగంగానే దళిత క్రెస్టవులకు బి.సి. సీ కేటగిరీలో వారి జనాభా మేరకు విధ్య, ఉద్యోగ అవకాశాన్ని కల్పిస్తూ రిజర్వేషన్ కల్పించాలని లోక్సినట్లు ప్రతిపాదించింది. బి.సి వర్గీకరణ ఉందికాబట్టి, ఇందుకు ఎటువంటి సమస్య తల్లిదు. వర్గీకరణ ఉన్న కారణంగా బి.సి సీలో ఇచ్చిన రిజర్వేషన్లు కేవలం దళిత క్రెస్టవులకి మాత్రమే వర్తిస్తాయి. అందులో దళిత క్రెస్టవులకే ప్రయోజనం చేకూరుతుందిగాని, ఇతర కులాలవారు వారితో పోటీపడలేదు. అదేసమయంలో దళితుల ఎన్.సి కోటాలో దళిత క్రెస్టవుల నుంచి పోటీ ఉండదు. అలాగే బి.సి-సిలో రిజర్వేషన్ కల్పించేటప్పుడు ఎన్నిలకు రిజర్వేషన్ ద్వారా వర్తించే ప్రత్యేక హక్కులు, ఎన్ని, ఎట్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం తదితర అన్ని హక్కుల్నీ కల్పించవచ్చు. అంటే రాజ్యాంగాన్ని ఉల్లంఘించకుండానే ఎన్నిలకుండే అన్ని హక్కుల్నీ దళిత క్రెస్టవులకూ ఇవ్వాలని లోక్సినట్లు పరిప్ారం చూపుతోంది. ప్రజాస్పాద్యం, ధర్మం, జనహితం, అన్నివర్గాల ప్రయోజనాలనూ పరిరక్షించే దిగు మనం పరిప్ారాన్ని వెతకాలనే విజ్ఞాతతోనే, బాధ్యతతోనే లోక్సినట్లు ఈ పరిప్ారాన్ని సూచిస్తోంది.

ఈరోజు దళిత క్రెస్టవులతోపాటు దళిత మయ్యింలు కూడా ఈ రిజర్వేషన్లు అడుగుతున్నారు. సంపదాయపార్టీలు చెబుతున్న పరిప్ారాన్నే అమలు చేయాలని చూస్తే చిచ్చు మరింత పెద్దదై అసలు సమస్య కంటే ఆ పరిప్ారమే పెద్ద సమస్యగా మారుతుండనటంలో సందేహం లేదు. మనం పోరాదవలసింది అన్ని వర్గాలకీ, అన్ని మతాలకీ సమన్వయం చేసే ఏర్పాట్ల కోసం మాత్రమే. దళితుల్లోనీ ఇంకా అఱగారినవారికి అన్యాయం జరగుతుండా పరిప్ారాల్ని వెదికే బాధ్యతని విస్కరిస్తే మంచికంటే చెడు జరిగే ప్రమాదముందిని గుర్తించాలి.

హిందూమతం నుంచి వచ్చిన సిక్కు పోద్దం వంటి మతాల విషయంలో తల్లితని అభ్యంతరాలు క్రెస్టవు, ముఖ్యం వంటి సెష్చెటీక్ మతాల విషయంలో మౌలికంగానే వస్తుంది. అందుకే రాజ్యాంగంలోని 25(2) అధికరణం ప్రకారం హిందూమతంలో సామాజిక సంచేషమాన్ని సాధించటానికి, కుల విభేదాలని నిర్మాలించే సంస్కరణలని సాధించటానికి, అన్ని వర్గాలకి దేవాలయాలలో, మత సంస్లలలో ప్రవేశం లభించటానికి వీలుగా చట్టలను చేసే అధికారాన్ని మన రాజ్యాంగ నిర్మాతలు చట్టసుభలకిచ్చారు. ఇతర మతాలవారి విషయంలో ఇలా జోక్కం చేసుకునే అధికారం చట్టసుభలకి లేదు. ఇదే అధికరణంలో ‘హిందూ’ అనే పదం సిక్కు, జైన, బౌద్ధ మతాలకి కూడా అన్యాయస్తుందని రాజ్యాంగ నిర్మాతలు స్పష్టంగా పేర్కాన్నారు. అందువల్లనే ఈ మతాలలో కులం వానవలున్నట్లయితే ఎన్.సి. రిజర్వేషన్లు వారికి వర్తిస్తాయి. కులం అనేది ఇస్లాం, క్రెస్టవు వంటి సెష్చెటీక్ మతాలలో ఏ కోణంలో చూసినా నిర్వచనానికి అందదు. దానివల్ల ఎన్.సి రిజర్వేషన్ అనే నిర్వచనం ఆ మతాలకు వర్తింపచేయటం అసాధ్యమవతుంది. అఱగారినవర్గాల మధ్య చిచ్చుపెట్టాలని కాకుండా సమగ్ర పరిప్ారం కావాలి, దళిత క్రెస్టవులకు కూడా ఎన్నిలకున్న అన్ని హక్కులూ లభించాలంటే లోక్సినట్లు చేపేదే సమగ్ర పరిప్ారం.

ఎన్.సిలకు ఇస్తన్న రిజర్వేషన్లు కేవలం రాజ్యాంగంలో పేర్కాన్న హిందూ లేదా దాన్నంచి ఆవిర్ధివించిన మతాలకు మాత్రమే వర్తిస్తాయని, వారు మతం మారితే వారికి రిజర్వేషన్లు వర్తించబోవని 1985లో సూసాయ్ వర్సెన్ భారత ప్రభుత్వం కేసులో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చినా పట్టించుకోకుండా 1989లో వచ్చిన నేషనల్ ప్రంట్ ప్రభుత్వం, ఆ తర్వాత వచ్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం హోమీలు ఇచ్చేశాయి. 1996లో వచ్చిన హీవి నరసింహరావు ప్రభుత్వం దళిత క్రెస్టవులకు ఎన్.సి హోదా ఇచ్చేందుకు బిల్లు కూడా సిద్ధం చేసి చివరి నిమిషంలో లోపాలున్నాయని వెనక్కితగొంది. ఇక అక్కడున్చంచి ఎన్నికల ప్రణాళికల్లో హోమీగా గుప్పించటం మొదలుపెట్టారు. “దళిత క్రెస్టవుల పట్ల వివక్ష ఉంది. మతం మారినా వారిలో చాలామంది పరిస్థితి మారలేదు. అదేసమయంలో ఎన్ని హోదాలో రిజర్వేషన్లు సాధ్యం కాదు. ఏమిటి పరిప్ారం?” అనే యోచన ఆ పాట్లో కొరవడింది.

ఆ రాజకీయాన్ని మార్చి కులం సమయకు శాశ్వత పరిష్కారం చెబుతూ, కులరహిత సమాజం దిశగా లోకసత్తా కొత్తరాజకీయం మార్గాన్ని చెబుతేంది... ఇప్పుడున్న రిజర్వేషన్లు ఉపశమనం మాత్రమే. వాటిని కొనసాగిస్తూనే కులవ్యవస్థను శాశ్వతంగా నిర్మాలించి కులరహిత సమాజాన్ని నిర్మించే ఎజండాను లోకసత్తా తన విధానంలో పొందుపరిచింది.

ప్రస్తుతం రిజర్వేషన్లు పొందుతున్న కులాలలో, పొందని కులాలలో పేదల పిల్లలకు అవకాశాలు దక్కటంలేదన్న అనంత్యాప్తి నివురుగపైన నిప్పులా వ్యాపించి ఉంది. రిజర్వేషన్లు పొందుతున్న కులాలలో వర్గికరణ రూపంలో ఉపకులాల హక్కుల రూపంలో ఇది వ్యక్తమవుతోంది. ఇతర కులాలలో ఆర్టికంగా వెనకబడిన వారికి రిజర్వేషన్లు కావాలన్నది నినాదంగా ఉంది.

వాస్తవానికి 90శాతంమంది పిల్లలు 12వ తరగతి లోగానే చదువుకు దూరం అవుతున్నారు. పైచదువులకు 10శాతం కూడా రావటం లేదు. అందుచేత కులవ్యవాధాలకు, ఉపకుల వ్యత్యాసాలకు తావులేకుండా పేదలందరికి ఎదిగే అవకాశాలను కల్పించటానికి లోకసత్తా చెబుతున్న విధానంలోని అంశాలు...

1. ప్రస్తుతం ఉన్న రిజర్వేషన్లు సుట్రీంకోర్సు తీర్చునకు లోబడి 50శాతానికి లోబడి కొనసాగించాలి
2. ఈ రిజర్వేషన్లు లోపల ఆ కులాలలో రిజర్వేషన్లు ద్వారా సంపన్చులైనవారు, పెద్దపెద్ద హోదాలను శొందినవారు తిరిగి రిజర్వేషన్లను సొంతం చేసుకోకుండా ఆ కులాలలోని పేదలకు దక్కేలా తగిన ప్రాతిపదికల్ని రూపొందించాలి. దీనికి ఆయా కులాల్లోని ఆలోచనాపరులు చొరవచూపాలి.

రిజర్వేషన్ చుట్టూ కీమలాటలు లేకుండా అందరికి ఎదిగే అవకాశాలు కల్పించే దీటైన పరిష్కారాన్నిస్తూ ఒక్క తరంకాలంలో కులనిరూలన సాధించాలనే లక్ష్యంతో ఉన్న ఈ కొత్త రాజకీయాన్ని సాధించుకునే దిశగా కలిసిరావాలని రాప్టంలోని యువతకు, మహిళలకు, ఆలోచనాపరులకు లోకసత్తా పార్టీ పిలుపునిస్తోంది.

ప్రత్యామ్రాయ శక్తిగా లోకసత్తా

రాప్టంలో ప్రత్యామ్రాయ రాజకీయాన్ని తెచ్చే దిశగా మూడేళ్ళ క్రితం రూపుదిద్దుకున్న లోకసత్తా పార్టీ... విధానాల ప్రాతిపదికన రాజకీయం చేస్తూ 2009లో తన స్థానాన్ని సుస్థిరపరుచుకుంది. ఓట్లు- సీట్లు కోసం కాకుండా, ప్రజాప్రయోజనాల కోసమే ప్రతి అంశం మీద స్పందించి ప్రజలకు వాస్తవాలు తెలియచెప్పడం జరిగింది. చెప్పినదానికి, చేసినదానికి మధ్య అంతరాన్ని సాధ్యమైనంత తగ్గించుకుంటూ విశ్వసనీయతకు నిదర్శనంగా ఉండేలా లోకసత్తాను తీర్చిదిద్దే ప్రయత్నం చేశాం. ‘ప్రజలకే అధికారం’ అనే మన పార్టీ మాలిక సిధాంతాన్ని 2009లో ప్రజల్లోకి అచరణాత్మకంగా తీసుకెళ్ళగలిగాం. మన ఎజండాకు విస్తృత జనామోదం లభించింది. ఎన్నికల్లో సామాన్య, మధ్యతరగతి, విద్యావంతులకు, పెద్దనంఖ్యలో అణగారినవర్గాలకు టికెట్లు ఇవ్వటం ద్వారా జనరాజకీయాన్ని లోకసత్తా ఆచరణలో చూపింది. డబ్బు, మధ్యం పంచకపోవటం, వ్యక్తిగత దూషణలు లేకుండా మనం చేసిన హందా ప్రచారసరళి దేశరాజకీయాల్లోనే తొలిసారిగా చర్చనీయాంశమయ్యాయి. ఇటీవలి ట్రేటర్ హైదరాబాద్ ఎన్నికల్లో ‘వార్డు మేనిఫెస్టో’ ప్రజలను విశేషంగా ఆకట్టుకుంది. ప్రజల్లో ఉన్న ఆచరణను ఓట్ల రూపంలో మలచుకునే దిశగా సభ్యత్వ నమోదు ప్రక్రియను వేగవంతం చేయటం, సంస్థాగత నిర్మాణం పటిష్టంచేయటంతో 2010లో మరింత బలమైన శక్తిగా రూపుదిద్దుకునేందుకు కృషి చేధాం.

జల్లాల నేతులతో గ్రామస్థాయి ప్రజలతో

లోకసత్తా ప్రత్యక్ష సమావేశాలు

రాప్టంలోని మూడు ప్రాంతాలకు చెందిన 30మంది కోర్కమటీ సభ్యులు విశాఖపట్టం, కర్నూలు, వరంగల్ జిల్లాల్లో గ్రామసభలు నిర్వహించటంతో పాటు జిల్లా కేంద్రంలో చర్చావేదికను నిర్వహిస్తారు. జనవరి 19న విశాఖపట్టం, 21న కర్నూలు, 23న వరంగల్ జిల్లాలో ఓ గ్రామాన్ని ఎంచుకుని ప్రజల అభిప్రాయాలతో పాటు సమయకు వారు తెలిపే పరిష్కారాల్ని కమటీ సభ్యులు తెలుసుకుంటారు. అదేరోజు సాయంత్రం ఆ జిల్లా కేంద్రంలో చర్చావేదికను నిర్వహిస్తారు. రాప్టు విభజన జరిగితే విభజని వ్యతిరేకించే వర్గాలను ఎలా సంతృప్తి పరచగలం, ఒకవేళ స్టైక్యాంధ్ర కొనసాగితే, విభజని కోరే ప్రజల ఆకాంక్షల్ని ఎలా నెరవేర్చగలం అనే ప్రశ్నలకు ప్రజల నుంచే పరిష్కారం రావటం సంక్లోభం ఒక కొలిక్కి తీసుకురావటానికి ఉపకరిస్తుంది.

అందువల్ల అట్టడుగుస్థాయిలో ప్రజలతో చర్చలు, జిల్లా స్థాయి నేతుల అభిప్రాయాలను తీసుకోవటం ద్వారా అచరణసాధ్యమైన పరిష్కారానికి స్థాల మార్గదర్శక నాట్రాలను రూపొందించేందుకు లోకసత్తా ప్రయత్నిస్తోంది.

స్వాస్థ్యదైష్టో

అవినీతి

- జె.ఎన్.టి.యూలో డిబ్స్సన్ విధానంలో అనుబంధ ప్రేపు వేటు కళాశాలల నుంచి దాదాపు రూ॥ 60 కోట్ల స్వాహ చేసారని అందిన ఫిర్యాదు మేరకు పాక్కల కమిషన్ కైరోన్ సాంకేతిక విద్యార్థి ముఖ్యకార్యదర్శికి, జె.ఎన్.టి.యు.విసిలకు నోటీసులు జారి చేసారు.
  - ఆలయాల డిపాజిట్లు కోట్లకొద్ది హోరతి కరూరం అభివృద్ధి పేరుతో సామ్యులు యథేష్టగా దుర్మినియోగం.
  - ప్రముఖ బాలీవుడ్ దర్జకుడు, నిర్మాత సుభావ్ ఘన్యకి రాష్ట్రపథత్వం చవకగా విలువైన భామి (ఎకరం 10 కోట్ల పుట్టే రూ. వెయ్యి చౌప్పున 20 ఎకరాలు లీజాకు కేటాయించడం రాజ్యంగ, చట్ట విరుద్ధమని ప్రోకోర్సులో ప్రజాప్రయోజన వాళ్యం దాఖలు.
  - నీటిపారుదల శాఖ కార్యాలయం, అధికారుల వినియోగం కోసం కలాలు, సబ్బులు, ఉపకు, కప్పుల వంటి సామాగ్రి కొనుగోలుకు రూ. 2.1 లక్షలు వెచ్చించారు. (రెండు పెన్సుసెల్లుకు రూ. 34 వేలు)
  - వ్యాపారాలైసెన్సులలో కోట్లలో గ్రేటర్ బ్జానాకు చిల్లు
  - ఇందిరమ్మ ఇళ్ల నిర్మాణంలో సుమారు 2.39 లక్షల మంది బోగన్ లభ్యిదారులు
  - జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హోమీ పథకం అమలులో తప్పుడు బిల్లులతో ప్రజాధనం దుర్మినియోగం - లోకాయుక్త కన్సెప్ట
  - అంచనాలు మించిన దేవాదుల, భారీగా పెరిగిన వ్యయం 2005లో 6526.60 కోట్లతూజాగా 9707.71
  - వ్యవసాయ శాఖ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సరఫరా చేసిన రాయితీ విత్తనాల పంపిణీలో 60 కోట్ల మేర స్వేచ్ఛ
  - వికలాంగులు, వితంతువులు, వ్యధుల పేరిట మంజూరవుతున్న పించన్లో అనర్పుల కైంకర్యం
- ఆర్థికం**
- ఆర్టీసి కార్బికులకు 24% జీతాల పెంపు
  - ఏడాదికి రూ॥12 వేలకన్నా ఎక్కువఫీజు వసూలు చేసే ప్రైవేటు పారశాలలు ఫీజుల నియంత్రణ మండలి నుండి అనుమతి తీసుకోవాలంటూ ప్రభుత్వం సంబంధిత జీవోను జనవరి 1న జీవోను జారీ చేసింది.
  - ప్రైదరాబాద్లో నిర్వహించాలిన అంతర్జాతీయ భాగస్వామ్య సదస్సు -2010ను చెప్పేలో జరిపేందుకు భారతీయ పరిశ్రమల సమయానికి విధ్యార్థుల వేతనం పెంపు
  - నర్సింగ్ విద్యార్థుల వేతనం పెంపు
  - కైంకర్యం అందని విపత్తు పరిహారం, ఉత్తర్వులకు పరిమితమైన సాయం నిధులు ఇవ్వకుండా ప్రైజరీకి అదేశాలు. అందోళనలో 14 లక్షల మంది అనుదాతలు

- పి ఆర్పీ సిఫార్సుల్లో ద్వాండ్వప్రమాణాలు, 10% మందికి వర్తింపు. సర్వీసు టీచర్లకు అన్యాయం సీనియర్ జూనియర్ ఉపాధ్యాయ సర్వీసుల్లో లేని తేడా.
- విద్యుత్ వినియోగంలో రికార్డుస్థాయిని దాటిన రాష్ట్రం కరంటు వాడకం.
- బోధనవ్యథలు మళ్ళీ మొదలు. నీటికోసం అన్వదాత తిప్పలు, తడిసివొపడవుతున్న ఖర్చు, వేలు, లక్ష్మలు వెచ్చించినా పాతాళంలోకి వెళ్లిన గంగు పైకి తెప్పించే ప్రయత్నంలో రైతులు అప్పలపాలు.
- 14.5% శాతానికి వ్యాట్పెంపు అనంఖ్యాక వస్తువుల పెరగసున్న ధరలు
- భారీగా క్లిష్టించిన పెసర, మినుము, దిగుబడులు, మూడు నెలల వర్షాభావఫలితం

పరిపాలన

- రాష్ట్ర ఎన్నికల కమీషన్‌గా ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శిగా పదవీ విరమణ చేసిన రమాకాంత్ రెడ్డిని ప్రభుత్వం నియమించింది.
- విద్యుత్ సబ్సైప్పణ్ నిర్మాణానికి కావలసిన బుండం కోసం జపాన్ భాయంకు దగ్గరకు వెళ్లిన ట్రాన్స్‌కో అధికారుల మీది ఏ రాష్ట్రం? మీరు ఏ రాష్ట్రంలో సబ్సైప్పణ్ నిర్మాణాన్ని చేపడుతున్నారు? మాకు ఈ బుణాన్ని ఎవరు తిరిగి వెల్లిస్తారు, లాంటి ప్రశ్నల పరంపరకు తెల్లిమొహం.
- గ్రేటర్ కమిషన్‌గా సమీక్ష శర్య నియూవుకం.
- ఈ సేవా కేంద్రాల్లో ఇక్కుంచి రేప్స్‌కార్డులో మార్పులు చేర్పులు.
- వచ్చే నాలగేళ్లలో 60 కోట్ల మండికి యుది సంఖ్యలు ఇస్తామని తెలివిన యుది అధికారసంస్థ డిప్యూటీ డైరక్టర్ జనరల్.
- మితిమీరిన రాజకీయ అధికార జోక్యంతో శాస్త్ర సాంకేతికరంగాల్లో తిరోగువుని - ప్రధాని
- సబరీజిస్ట్రోలకు గజిబెండ్ హోదా
- దీర్ఘకాల కరంటు కొనుగోలు ఒప్పందాలకు ట్రాన్స్‌కోకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతి
- కొత్తగా నిర్మించే ప్రభుత్వ భవనాలలో పర్యావరణ నిబంధనలు తప్పనిసరిగా పాటించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయం.

రక్షణ

- ఆష్ట్రేలియాలో మరో భారతీయ యువకుడి హత్య
- రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కేసుల పరిశోధన వివరాలను జనవరి 1 నుంచి అన్వైన్లో పెట్టునను పోలీసీశాఫ.
- లైంగిక నేరాలపై 2 నెలల్లోనే విచారణ పూర్తి సి.ఆర్.పి.సికి కేంద్రం సవరణలు మహిళా న్యాయమూర్తులే ఈ కేసులు విచారించి ఇంట్లోనే బాధితురూలి వాంగుల్యం నమోదు చేయాలి. అనుమానితులకు వెంటనే వైద్య పరీక్షలు చేయించాలి. కోర్పు తీర్పుపై బాధితులు అప్పిలు చేసుకోవచ్చు.
- బీహార్ రైళ్లకు తాలిబ్‌న్దాడుల ముప్పు

రాజకీయం :

- రాష్ట్ర సంక్లోధంపై అభిలపక్క సమావేశంలో వ్యతిరేకత వ్యక్తం చేయని పార్టీలు, తదుపరి కార్బూచరణ కేంద్రం కోర్టులో అభిలపక్క భేటిలో ఏకభిప్రాయం లేదు, ప్రాంతాలవారీగా నేతల వాదనలు, కాంగ్రెస్‌లో భిన్న స్వరాలు, వెంటనే ప్రక్రియ ప్రారంభించాలన్న తెరాన, భాజపా, సిపిఐ, సమైక్యాంధ్ర ముఖ్య ప్రాపా, సిపిఎం, తెదేపా ఎటు వాదన అటే, రాష్ట్రపతిపాలన పెట్టాలన్న ఎంజిఎం, సావధానంగా విన్న చిదంబరం, శాంతిని కాపొడాలంటూ అన్ని పార్టీల సంయుక్త ప్రకటన, దేశరాజధానిలో నినాదాలపోరు, అభిప్రాయాల సారంపైనే తదుపరి అడుగు, అవసరమైతే ఇతర గ్రూపులలోనూ సంప్రదింపులు, సహాతకమైన కాల పరిమితి - చిదంబరం
- చిన్న పార్టీలలో ప్రజాస్వామ్యం బలపడుతోంది ప్రధాని మనోహన్ సింగ్

విద్య

- రాష్ట్రంలో ఉద్యమాల కారణంగా వార్డుక పరీక్షల నిర్వహణ, తేదీల భరారుపై తీవ్రగందరగోళం ఏర్పడింది.
- ప్రాథమిక విద్య విస్తృతికి ఉద్దేశించిన సర్వశిక్ష అభియాన్ సత్కరితాలనిస్తుండటంతో ప్రపంచ బ్యాంకు రూ. 2,500 కోట్ల రుణం ఇచ్చేందుకు ముందుకొచ్చింది.
- అధ్యాపకుల కొరతపై టాన్స్‌ఫోర్మ్ ఐటి, ఐపిఎంల ప్రాఫెసరలతో అత్యున్నత స్థాయి కమిటీ, పారశాలల్లోను ఉపాధ్యాయుల కొరత
- 17 వేల మంది రెన్యూవర్ల విద్యార్థులకు రూ. 22 కోట్ల ఉపకార వేతనాలు

వైద్య

- కీమోథెరపీ లేదా ఎముక మార్పిడి శస్త్ర చికిత్సల తర్వాత లుకేమియా (బ్లైంక్స్‌స్టర్) వ్యాధి మళ్ళీ పెరగకుండా అడ్డుకునే టీకాను ట్రిపీట్ శాస్త్రవేత్తలు అభివృద్ధి చేశారు.
- గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వైద్యుల సంఖ్య గణనీయంగా పెంచేందుకు గుర్తించిన గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని విద్యార్థులకోసం ప్రత్యేకంగా మూడునుశేషు కదించిన బ్యాచులల్న ఆఫ్ రూల్ మెడిసన్ అండ్సర్స్ (బి.ఆర్.ఎం.ఎస్) కోర్సును ప్రవేశ పెట్టడానికి భారతియ వైద్యమండలి (ఎం.సి.ఐ) ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వానికి పంపింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మూడేళ్ళపాటు పనిచేసే ఎం.బి.బి.ఎస్. విద్యార్థులకు పి.జి.కోర్సులో ప్రవేశానికి 25% రిజర్వేషన్ ఇవ్వడానికి ప్రతిపాదించారు.
- ఘలానా ఫౌకుంపేనీ మందులు మంచివంటూ వైద్యులు ప్రచారం చేయకుండా ఎంపిక కొత్తప్రవర్తన నియమావళిని రూపొందించింది.
- వృద్ధుగా సమస్యలతో సతమతమవుతున్న వారికోసం బ్రిటన్ శాస్త్రవేత్తలు కృతిమ ధమనిని తయారుచేశారు.
- రాజీవ్‌అరోగ్యశీల పదుకం అమలలో తూర్పుగోదావరి జిల్లా, రాష్ట్రంలో ప్రధమస్థానంలో నిలిచింది.

- 2009లో పైన్స్‌ప్పూ, కలరా, డయారియా, జాండీస్. డంగీ, చికున్గున్యాపంటి వ్యాధులు గత సంవత్సర కంటే విజ్యంభించి తీవ్ర ప్రభావం చూపాయి.

వ్యవసాయం

- కృష్ణాదెల్హా, కె.సికెనాల్ ఆయకట్టుకు శ్రీతైలం, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుల్లోని నీరు నిల్వలను పరిగణణలోకి తీసుకుని 40 టీఎంసిల నీచిని విడుదల చేయాలని ఉన్నతస్థాయి ఇంజనీర్ కమిటీ నిర్ణయించింది.
- గత వీడాతి పోలిస్టే గంగ, గోదావరి బేసిస్‌లో తగ్గిన ప్రవాహం, కృష్ణ కావేరిల్లో మెరుగు - కేంద్ర జలసంఘం వెల్లడి
- దేవాదుల ఎత్తిపోతల పథకానికి ఎదురైన నీటి సమస్య పరిపోరం కోసం గోదావరికి అడ్డంగా తాత్కాలికంగా నిర్మాణం చేపట్టండుకు ప్రభుత్వ కనరట్టు.

సామాజికం

- ఉపకార వేతనాలకోసం ....50 ఇంటర్వ్యూల్లో విఫలమయ్య - నోబెల్‌గ్రహీత రామకృష్ణ
- నిరుపేదలైన రిఖ్లా కార్బుకులు కర్కుకులు, దినసరి కూలీలకు సైతం విక్రాంత జీవనంలో నెలనెలా పింఘన్ అందుకునేలా సామాజిక భద్రత అందించే పథకాన్ని పింఘన్ నియంత్రణ సంస్థ విపఫ్ ఆర్డిఎ ఏట్రిల్ 1 నుంచి ప్రవేశ పెడుతోంది. స్వయం సహా గ్రూపుల్లో భాగంగా ఎవరైనా ఈ పథకంలో ప్రారంభంలో రూ॥ 105, తర్వాత ఏటా రూ॥ 70 చెల్లించి చేరవచ్చు.
- మేం తాలిబస్తు? లగడపాటిని ధిలీలో నిలదీసిన విద్యార్థులు
- రోడ్స్ ప్రమాదాల్లో బాధితులకు తప్పణిం, తగస రీతిలో పరిపోరం అందేలా చర్యలు తీసుకోవాలని సుప్రీం కోర్టు ఆదేశించింది.
- దినింబరు నెలలో తెలంగాణ సీమాంద్ర జిల్లాల్లో ఉద్యమాల వల్ల మిగిలిన వ్యాపారాలు కుదెలైతే మద్యం వికయాలు 200 కోట్లు పెరిగి 1102 కోట్లకు చేరుకున్నాయి.
- జె.ఎన్.ఎన్ యూ అరో ఎం ఇళ్ళని నిర్మాణ ప్రాజెక్టులో నిబంధనలకు అనుగుణంగా కేంద్రం విడుదల చేసిన రూ॥ 109 కోట్లు జి.పె.ఎ.ఎ.సి.కి విడుదల చేయకుండా ఖజాన బోసిపోయి అపురావురుమంటున్న రాష్ట్ర సర్మార్గ తన భాతాలో వేసుకోవడంతో బిల్లులురాక ఇళ్ళ నిర్మాణాలు ఎక్కడివక్కడే నిలిచిపోయాయి.
- వృద్ధులు వికలాంగులు ఇక్కునుంచి దరఖాస్తు చేసిన నెల రోజుల్లోనే పింఘను పొందే అవకాశాన్ని కల్పిస్తున్నారు. పింఘను లేని వారు ప్రతి సోమవారం కలెక్టర్లో జరిగే మీ కోసం కార్బుకుమంలో దరఖాస్తు చేస్తే పరిశీలిస్తారు.
- ప్రైవేటు ఎఫ్ఎంలలో వాతావరణం, ట్రాఫిక్, క్రీడల అంశాల ప్రసారానికి అనుమతించవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు చేసారు.
- ఛత్రీన్స్పుడ్ నశ్శ్ల్ ప్రభావిత గిరిజన గ్రామాల్లో, గూడేలలో ఇంటికి ఒకరు చొప్పున చిన్నారులను ఉద్యమాలలోకి తరలిస్తున్నారు. పలకాబలపం పెట్టాల్చిన వారిలో విషపపారాలు వల్లవేయించి, నాటు తుపాకుల శిక్షణిస్తున్నారు.

లోకసత్తా పార్టీ జిల్లాలవారీ సమాచారం

కర్మాలు

ప్రారంభోత్సవానికి సిద్ధంగా వున్న రివర్స్ ఆస్ట్రాస్ిన్ ప్లాంట్ వరదవిష్టు వల్ల అతలాకుతలం అయిన కర్మాలు జిల్లా గొందివర్ల గ్రామపంచాయితీ పూలతోట గ్రామాన్ని లోకసత్తా పార్టీ దత్తత తీసుకుంది. ఈ గ్రామంలో డా॥ జే.ఫి. పర్యాటించినప్పుడు గ్రామ ప్రజల కోరిక మేరకు మంచినిటి సాకర్యం కోసం రూ॥ 3 లక్షల ఖర్చుతో రివర్స్ ఆస్ట్రాస్ిన్ ప్లాంట్ కట్టి ప్రారంభోత్సవానికి సిద్ధంగా ఉంది. రాష్ట్ర పరిశీలకులు వేమిరిండి విజయేందర్ రిండి, జిల్లా అధ్యక్షులు అర్. నరసింహ్, జిల్లా కార్యదర్శి ఎమ్. శ్రీనివాస్, శ్రీమతి ఎమ్. పద్మ (పొణ్ణు) మరియు లోకసత్తా అభిపూని శ్రీనివాస రిండి తదితర కార్యకర్తల అధ్వర్యంలో ఈ నిర్మాణం జరిగింది.

ప్రాదర్శాబాద్

అడిక్షమెంట్ డివిజన్లోని ఎస్.ఆర్.జె. క్వార్టర్స్‌లోని అంతర్గత రోడ్ రిపేరు పనులు గ్రేటర్ ఎన్నికల కంపెంటుందర మొదలై నేటికి పూర్తికాక ప్రజలు తీవ్ర అసౌకర్యం గురొతున్నారు. ఎన్నో సందర్భాలలో, వృద్ధులు, పిల్లలు గాయాలపాలోవుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని బస్తీ ప్రజలు కార్బోరేటర్ ర్యాఫ్టికి తీసుకెళ్ళినా నేటికి ఘలితం లేకపోయింది. ఈ సందర్భంగా లోకసత్తా పార్టీ డివిజన్ అధ్యక్షులు కొండిన్స్ ప్రసాద్, డివిజన్ సభ్యులు, హనుమంత యాదవ్, శ్యామ్, తాండవకృష్ణ, చంద్రశేఖర్ పాటు బస్తీ వాసులు కే. యాదగిరి, వెంకటేశ్వర్రు, కమలమ్మ, బి. రామచంద్ర్, సందర్భంచారు. రోడ్ రిపేరు పనులు వారం రోజుల్లో పూర్తి చేయమని సంబంధిత అధికారులను కోరారు.

Interns Required

Foundation for Democratic Reforms is taking up a study to unearth the possible political levers which Lok Satta Party could use in years to come. The study will focus on the voter in Hyderabad and will evaluate the role played by various organizations like the Election Commission and political parties in Indian polity. The study is based in Hyderabad and requires a minimum of 20 volunteers. Interns will be required to work on the weekends and help the research team collect data, collate it and interpret it.

At the beginning of the study each intern will be trained in social science and market research methodology. On completion of the study interns will be provided certificates of participation and an honorarium. Members of the party and well wishers of the party, interested in the study, should apply as early as possible. Mail your resumes to kvbhaskar.hcu@gmail.com.

Please circulate this call widely amongst your friends and well wishers.

Research Team,
Foundation for Democratic Reforms

లోకసత్తాకు పజ్ఞక్ ఎజెండా మాత్రమే తప్ప ప్రయవేటు ఎజెండా ఏనాడూ లేదు.

కలవ్చి సాకారం చేసుకోండి... అంతరాలు లేని సమాజాన్ని నిర్మించండి

జాతీయ యువజన బినోత్సవం సందర్భంగా జేపీ శుభాకాంక్షలు

ఎటువంటి భయమూ, విద్యేషాలు, అంతరాలూ లేకుండా అందరికీ స్వేచ్ఛ, అవకాశాలు ఉండే భారతదేశాన్ని నిర్మించుకునేందుకు యువత నడుంబిగించాలని జాతీయ యువజన దినోత్సవం (జనవరి 12) సందర్భంగా లోకసభా పార్టీ అధ్యక్షుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ పిలుపునిచ్చారు.

దేశజనాభాలో 73శాతంమంది 35వెళ్లోపు వారేనని, రాబోయే కాలంలో 92శాతం వారిదేనని జేపీ అన్నారు. “ఈవేళ్లి యువతలో ఆదర్శం, ఆలోచన, ఆవేశం పుష్టిలంగా ఉన్నాయి. దేశనిర్మాణంలో ఈతరం ఎవరికి తీసిపోదు. అలాగే మానవచరిత్రలో మొదటిసారిగా తమ కలవ్చి సాకారం చేసుకునే వసరులు, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఈతరం యువతకు సమృద్ధిగా అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఎటువంటి వివక్షలేకుండా ప్రతి బిడ్డ ఎదిగే అవకాశాల్ని కల్పించి, నివారించడగ్గ ప్రతి బాధనూ తోలగించే సమాజాన్ని నిర్మించటం ప్రతి యువతియువకుని బాధ్యత కావాలి. కులం, మతం, ప్రాంతం, భాష, ఆభరికి జాతీయత కూడా కాకతాళీయమే. వీటి ప్రాతిపదికన ఏ బిడ్డ పట్టా వివక్షను చూపటం ప్రస్తుత తరంలో, కాలంలో ఎంతమాత్రం ఉండకూడదు” అని జేపీ పేర్కొన్నారు.

“ఎక్కడ మనసు నిర్మయంగా ఉంటుందో, తలత్తుకుని తిరగగలుగుతామో

ఎక్కడ విజ్ఞానం స్వేచ్ఛగా ఉంటుందో

ఎక్కడ సంకుచిత అడ్డగోడలతో ప్రపంచం చిన్నాఖిన్నంకుండా ఉంటుందో

... అటువంటి స్వేచ్ఛాయుత ప్రపంచంలోకి నా దేశం నడవాలి” అని విశ్వకవి రవీంద్రనాథ్ రాగోర్ గత శతాబ్దిలో అన్న మాటల్ని ఈతరం యువతైనా సాకారం చేయాలని జయప్రకాష్ నారాయణ్ ఆకాంక్షించారు.

యువసత్తా

అవినీతికి వ్యతిరేకంగా సంతకాల సేకరణ

‘పేదరికం, లంచగొండితనం అరికట్టడం ఎవరి బాధ్యత?’ అనే అంశంపై లోకసభా పార్టీ యువసత్తా అధ్యర్థంలో మంగళవారం అభిప్రాయ సేకరణ చేపట్టారు. స్వామీ వివేకానందుడి జయంతిని పురస్కరించుకుని గుడిమల్కాపూర్ శివబాగ్ (వివేకానంద చౌరస్తా)లోని స్వామిజీ విగ్రహానికి నాయకులు పూలమాలలు వేసి నివాళులర్పించారు. ఈ సందర్భంగా అవినీతి అంశంపై పలువురి సంతకాల సేకరించారు యువసత్తా రాష్ట్ర కన్వీనర్ రత్నం, పార్టీ నగర నాయకుడు మాటిక్ ప్రభులు. క్రమశిక్షణతో కూడుకున్న సమాజం కావాలంటే యువత పాత్ర కీలకమని ఆనాడే స్వామి వివేకానంద చెప్పారని వారు గుర్తు చేశారు. డివిజన్ నేతలు సుదర్శన్ రవీందర్, కృష్ణరెడ్డి, మహేందర్ తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

పేదలకు దుప్పట్లు పంపిణీ

వివేకానంద జయంతి సందర్భంగా దోసపాటి రాము (యువసత్తా) తెల్లవారుజామున పలువురు యువకులతో కలిసి దిల్సుఫ్ నగర్, మలక్పేట ప్రాంతాల్లో పుట్టపాత్రెపై వలిలో పడుకున్న పేదలకు దుప్పట్లను పంపిణీ చేశారు. అనంతరం నల్గొండ క్రాన్సరోడ్సులోని వివేకానంద విగ్రహానికి పూలమాలలు వేసి ఘనంగా నివాళులర్పించారు.

వివిధ అంశాలపై మీరదిగే ప్రశ్నలకు డా. జే.పి. సమాధానాలిస్టారు

ప్రచురించబడిన ప్రతి ప్రశ్నకు రూ.100/- బహవమతి పంపబడుతుంది.

- మీడియా ప్రాథమికలు

భారత రాజకీయాలు అధఃపంతాజంలో

రాజకీయ నాయకుల ప్రాపకంలో తెలివీమీరిన అధికారులు వారి అడుగులకు మదుగులొత్తుతూ అవినీతితో సామ్యలు స్వాహ చేయడంలో రాటుదేలారని మనందరికి తెలుసు. సామాన్య ప్రజానీకానికి సంబంధించినంత వరకు తమ బాధలకు ఎవరిని నిందించాలో తెలియదు. కాని వారు వదువు లేదా మరే అర్థత అవసరం లేకుండా రాజకీయ నాయకులుగా చలామణి అవుతున్న గుంపుని అసహియంచుకుంటున్నారు. రాజకీయ నాయకులు కూడా తమ జుగుప్పాకర ప్రవర్తనతో ప్రజల ఆగ్రహాన్ని చవి చూస్తున్నారు. పరిస్థితి ఎంతగా దిగజారిందంటే రాజకీయ నాయకుల దుర్భాషలను ప్రజలు పట్టించుకోవడం మానేసారు. తాజాగా కర్మాంటకలో మాజీ ప్రధాని తిట్టపురాణం పరిస్థితికి అధ్యం పడుతోంది.

ఈ రాజకీయానిదే మొదటి తప్ప, సరిచ్ఛాకోవాల్సిన చివలి బాధ్యత రాజకీయానిదే

అతి సామాన్య నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన మధుకోడా లాంటి వ్యక్తి రాజకీయాల్లో వేలోట్లు కుంభకోణానికి పాల్పడిన సంఘటనలు రాజకీయ నాయకుల వాగ్దాపణలకు, కార్బోన్ల తీవ్రతకు గల కారణాలను విశదికరిస్తాయి. ఎన్నికల సమయంలో రాజకీయ నాయకులు ప్రచారంలో, ఓట్లు కొనడంలో, మీడియా న్యూస్ స్పేస్ కొనడంలో పెదుతున్న విశ్వంఖల భర్య సామాన్యపోరుడిని నిశ్చేష్టాణి చేస్తుంది.

డౌనేపష్టతో సీటు కొని చదువుకున్న వైద్యవిద్యార్థి తన పెట్టుబడికి వెయ్యంతలు రాబట్టుకోవడానికి రోగులను పీల్చిపిప్పి చేసినట్లుగా ఎన్నికలలో కోట్లు గుమ్మరించిన రాజకీయ నాయకుడు గెలిచిన తరువాత ప్రజాధనాన్ని కొల్పగొడతాడనటానికి రాకెట్ విజ్ఞానం చదవనక్కరలేదు.

ఈ రాజకీయాన్ని పట్టించుకుని సరిచ్ఛాల్సిన బాధ్యత ప్రతి పొరుడిది, మీడియాది, మనందరిది

కాస్త అటుగా ఇటుగా అన్ని ప్రభుత్వశాఖలు రాజకీయ నాయకులకు డబ్బు గనులగా మారాయి. కాకపోతే కొన్ని మరీ ఆకర్షణీయంగా వుండి ప్రధానమంత్రి లేదా ముఖ్యమంత్రి తమ మంత్రులకు శాఖలు కేటాయించేటప్పుడు పిల్లల కోట్లాటని తలపిస్తాయి.

మద్రాస్ ఐటి మాజీ డైరెక్టర్ ప్రొ. ఇందిరేసన్ కనుగొన్నట్లుగా 800 మంది పిల్లలున్న మూత్రశాల వసతి లేని పారశాలలు, దాక్షర్థలేని పిపోచేసిలు మనదేశంలో గ్రామగ్రామాన, ప్రతీపట్టణంలో, అన్ని ర్యాప్లోల్లో వున్న వాటి గురించి ట్రానేండుకు మీడియాకు సమయం వుండదు. ఎందుకంటే దేవగాడలాంటి రాజకీయ నాయకుల దుర్భాషలు ప్రచురించడంలో, ప్రసారం చేయడంలో అనుక్కణం నిమగ్గుం అయివుంటున్నారు కాబట్టి.

ఈ మీడియా పవిత్ర వ్యాసంగం. అభి మంచి రాజకీయాన్ని ప్రోత్సహించాలి.

- రషీదాఫగ్త్ (ది హిందూ జనవరి 12, 2010 సౌజన్యంతో..)

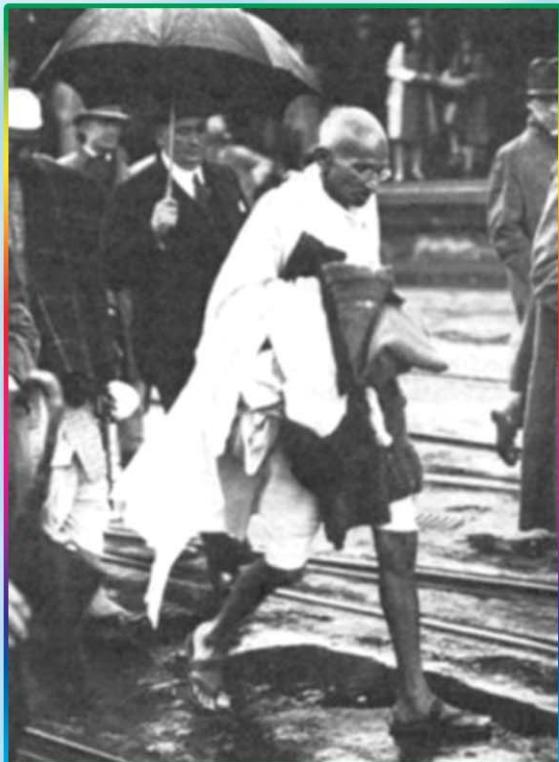
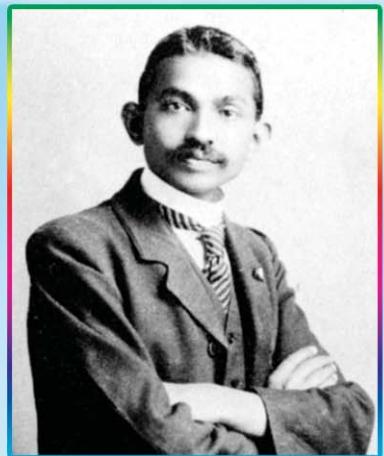
దక్కిణ ఆసియా మీడియా మానిటర్ 2009 సం॥ లిఫెర్ర్స్

- ఈ రిపోర్టు ప్రకారం ఈ సంవత్సరం విపరీతమైన వ్యాపారధీరణలు, ఏకస్వామ్యత, మితిమీరిన రాజకీయ ఒత్తిళ్ళు భారత పాకిస్తాన్లలోని మీడియాలో వృత్తివిలువలను దిగజార్చాయి.
- భారతదేశంలో వార్తాధనాల్లో లోపిస్తున్న విలువలపై జరుగుతున్న చర్చల్ని ప్రస్తావిస్తూ ప్రింట్ మరియు బ్రాడ్కాస్ట్ మీడియాలో, వస్తున్న పెయిడ్స్యూస్ - సెల్లింగ్ న్యూస్ స్పేస్ గురించి ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. ఖండించదగిన ఈ న్యూస్ స్పేస్ అమ్మకం మీడియా విశ్వసనీయతకు మరియు నిష్పక్షపాత స్వేచ్ఛాయత ప్రజాస్వామ్య ఎన్నికలకు గొడ్డలిపెట్టులా మారాయి. ప్రపంచ అతిపెద్ద ప్రజాస్వామిక దేశంలో మీడియా ఎక్కువస్పేచ్చని, ఆధునికతను సంతరించుకుంది.
- అలాగే పాకిస్తాన్లో మీడియా విలువల్ని గాలికొదిలేసి ప్పత్తిలోని కొడ్డిమంది స్వేచ్చని దుర్మినియోగపరుస్తా ప్రజాస్వామ్యాన్ని నిందాభరితం చేసి అస్థిరతపాలు చేసారు.

ఆలోచించండి!

గాంధీజీకి పనీపాటు లేకనా?

బారిస్తూర్ గిరీ చెయ్యలేకనా?

ఆయన మాత్రం
జనం కోసం
రాజకీయాలలోకి
రావలసిన అవసరం
విషయం?

మన జీవితాలు మారాలంటే రాజకీయం మారాలి. అందుకు ఎవరో ఒకరు వస్తారని, ఏదో ఒకటి చేస్తారని ఎదురుచూస్తూ కూర్చుంటే మిగిలేది అంధకారమే. ఆ ఒకరు మనమే కావాలి. ఆ మార్పు మనమే తేవాలి.

అందుకే....
జనంచేత, జనంకోసం

గోకోస్త్రాపాల్ట్

జీలో ప్రభుతవ్యం

రామ/పట్టణ పుష్టుతాప్తి

బిబో రాజ్యం

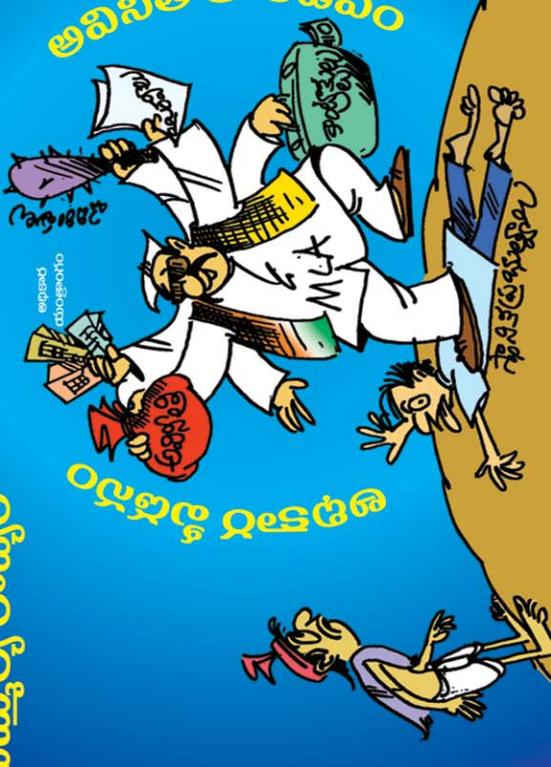
రాముల బాగీగులన్నీ
మీము చూసేం!

మీ లవసరాలన్నీ
మూక్క తెలుసు!

ప్రాతఃపాశ్యంలో...
ఎమ్ముళ్లు రాజ్యం

ఎమ్ముళ్లు రాజ్యం

అవస్తత తాండ్రవం

నిధులు లదుకండి
మీం శర్మ చేస్తాం

మీ కోసం పథకాలు వేస్తాం
మేమే గములు చేస్తాం

బిబోలు పెత్తినుం పేరీపాల
పుంచారుతుంతా రాజ్యం రాధాల్

మూ లపుసరాలు
మూక్క బాగా తెలుసు

మూ వాట్ల
మూకు ఇప్పుండి

పురరాయి పోలన తంతం - ప్రైరాజ్యం
పురోక్కమోలన తంతం - ర్హము సుపరాజ్యం